



Województwo
Śląskie

Diagnoza zbiorowości osób w kryzysie bezdomności w województwie śląskim – edycja 2024

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Województwa Śląskiego, grudzień 2024



Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego



Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską



Opracowanie

Natalia Wołujewicz

Zdjęcie na okładce

TheDigitalArtist - pixabay



Materiał pt. *Diagnoza zbiorowości osób w kryzysie bezdomności w województwie śląskim – edycja 2024* powstał w ramach Terytorialnego Obserwatorium Rozwoju Usług Społecznych Województwa Śląskiego funkcjonującego w ramach projektu „Koordynacja działań w zakresie polityki społecznej – ROPS WSL” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027”, Priorytet FERS.04.00 „Spójność społeczna i zdrowie”, Działanie FERS.04.13 „Wysokiej jakości system włączenia społecznego”.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	5
2. Najważniejsze wnioski wynikające z diagnozy.....	7
3. Szczegółowe informacje nt. zbiorowości osób bezdomnych w województwie śląskim	9
3.1. Liczba osób bezdomnych w latach 2017, 2019 i 2024	9
3.2. Struktura płci osób bezdomnych	14
3.3. Struktura wieku osób bezdomnych	17
3.4. Struktura wykształcenia osób bezdomnych	21
3.5. Struktura osób bezdomnych wg czasu pozostawania osobą bezdomną	24
3.6. Struktura osób bezdomnych wg miejsca pobytu.....	28
3.7. Struktura osób bezdomnych wg miejsca zameldowania	35
3.8. Przyczyny bezdomności.....	37
3.9. Struktura osób bezdomnych wg stanu cywilnego	44
3.10. Struktura osób bezdomnych wg źródeł dochodu	47
3.11. Struktura osób bezdomnych wg obywatelstwa	52
3.12. Formy pomocy świadczone osobom bezdomnym	54
3.13. Pomoc oczekiwana przez osoby bezdomne	57

Wykaz definicji

Osoba bezdomna – osoba nie zamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowana na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także osoba zamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania¹.

Mieszkanie treningowe lub wspomagane – są formą pomocy społecznej przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu².

Noclegownia – zapewnia schronienie osobom bezdomnym, świadcząc tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego, w ramach której umożliwia spędzenie nocy w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia³.

Ogrzewalnia – jednostka przeznaczona dla osób bezdomnych. Umożliwia interwencyjny, bezpieczny pobyt w ogrzewanych pomieszczeniach wyposażonych co najmniej w miejsca siedzące⁴.

Ośrodek interwencji kryzysowej (OIK) – to jednostka organizacyjna pomocy społecznej wyspecjalizowana w zakresie udzielania wsparcia stanowiącego zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu.

Dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – zapewnia całodobowy, okresowy pobyt matkom z małoletnimi dziećmi, kobietom w ciąży, ojcom z małoletnimi dziećmi oraz innym osobom sprawującym opiekę prawną nad małoletnimi dziećmi. Ponadto dom zapewnia odpowiednie do potrzeb mieszkańców wsparcie specjalistyczne mające na celu przezwyciężenie sytuacji kryzysowej, która była przyczyną skierowania do domu⁵.

Schronisko dla osób bezdomnych – zapewnia osobom bezdomnym, które podpisały kontrakt socjalny, całodobowe, tymczasowe schronienie oraz usługi ukierunkowane na wzmacnianie aktywności społecznej, wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej⁶.

Schronisko dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi - zapewnia osobom bezdomnym, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, ale nie wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostkę całodobowej opieki, zakład opiekuńczo-leczniczy lub zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, tymczasowe schronienie wraz z usługami opiekuńczymi oraz usługami ukierunkowanymi na wzmacnianie aktywności społecznej, w miarę możliwości wyjście z bezdomności i uzyskanie samodzielności życiowej. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przebywającym w nim osobom bezdomnym zapewnia się posiłek lub całodzienne wyżywienie⁷.

¹ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1283), art. 6.

² Ibidem, art. 53, ust. 2.

³ Ibidem, art. 48a, ust. 3.

⁴ Ibidem, art. 48a, ust. 4.

⁵ *Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży z dnia 7 lutego 2024 r.* (Dz.U. z 2024 r. poz. 169), §2.

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej..., op. cit., art. 48a, ust. 2.

⁷ Ibidem, art. 48a, ust. 2b i 2c.

1. Wprowadzenie

Bezdomność stanowi jedno z najpoważniejszych wyzwań społecznych współczesnego świata, a skala i dynamika tego zjawiska są ściśle związane z warunkami gospodarczymi, polityką społeczną oraz lokalnymi uwarunkowaniami ekonomiczno-społecznymi. Województwo śląskie, jako jeden z najgęściej zaludnionych i zurbanizowanych obszarów kraju, wciąż jeszcze zmagający się z transformacją przemysłową, stanowi specyficzny przykład regionu o wysokiej koncentracji problemów związanych z bezdomnością.

Zgodnie z art. 6 pkt 8 ustawy o pomocy społecznej osobą bezdomną jest *osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym i zameldowana na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania*⁸.

Bezdomność jest złożonym problemem społecznym, który dotyka różnych kategorii osób. Czynniki takie jak wiek, płeć, źródła dochodu, obywatelstwo, wykształcenie, relacje rodzinne oraz dostęp do pomocy kształtują charakter bezdomności w Polsce, w tym w województwie śląskim. Zjawisko bezdomności dotyka osób w różnym wieku, jednak najczęściej dominują wśród nich osoby w średnim i starszym wieku. Dane wskazują, że większość bezdomnych w Polsce to osoby powyżej 40. roku życia. Problem ten może wynikać z długotrwałego bezrobocia, braku stabilnych dochodów czy pogarszającej się sytuacji zdrowotnej. W województwie śląskim, gdzie wiele osób było zatrudnionych w sektorze przemysłowym, transformacja gospodarcza, utrata pracy i brak przekwalifikowania zawodowego dotykały głównie pracowników w średnim wieku.

Bezdomność częściej dotyczy mężczyzn niż kobiet. Kobiety, choć rzadziej spotykane w przestrzeni publicznej jako osoby bezdomne, często doświadczają bezdomności w sposób ukryty, korzystając z pomocy rodzin lub różnego rodzaju instytucji. Wśród kobiet bezdomnych istotnym problemem jest przemoc domowa, która stanowi jedną z głównych przyczyn ich trudnej sytuacji życiowej.

Niski poziom wykształcenia jest istotnym czynnikiem ryzyka bezdomności. W Polsce znaczna część osób bezdomnych ma wykształcenie podstawowe lub zawodowe, co utrudnia im znalezienie stabilnej pracy. W województwie śląskim, gdzie przemiany gospodarcze spowodowały zamykanie zakładów przemysłowych, osoby o niskich kwalifikacjach są szczególnie narażone na marginalizację zawodową i społeczną.

Większość osób bezdomnych nie posiada stałego źródła dochodu. W Polsce osoby bezdomne utrzymują się głównie z zasiłków, dorywczych prac, a także pomocy instytucji publicznych oraz organizacji pozarządowych. Niektórzy bezdomni podejmują pracę w szarej strefie, jednak nie zapewnia ona stabilności ani dochodów wystarczających do samodzielnego utrzymania własnego mieszkania.

W Polsce bezdomność dotyka głównie obywateli polskich, choć w ostatnich latach odnotowuje się wzrost liczby bezdomnych obcokrajowców, w tym migrantów z krajów Europy Wschodniej, takich jak Ukraina.

Zarówno w Polsce, jak i w województwie śląskim działa wiele organizacji, które oferują wsparcie osobom bezdomnym. W ramach pomocy oferowane są m.in. pobyt w schronisku, noclegowni,

⁸ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej..., op. cit., art. 6.

ogrzewalni, zapewnienie posiłku, niezbędnego ubrania oraz pomoc medyczna i psychologiczna. Organizacje takie jak Caritas, PCK czy lokalne fundacje i stowarzyszenia działają na rzecz poprawy sytuacji osób bezdomnych, jednak często wsparcie to nie jest wystarczające, zwłaszcza w kontekście braku długoterminowych rozwiązań pozwalających na wyjście z bezdomności. Problemem jest także ograniczony dostęp do mieszkań socjalnych.

Osoby bezdomne mają zróżnicowane oczekiwania wobec form pomocy. Wiele z nich oczekuje przede wszystkim doraźnej pomocy w postaci schronienia, wyżywienia oraz wsparcia medycznego. Jednak coraz częściej pojawiają się głosy o potrzebie długofalowego wsparcia, które obejmowałyby dostęp do mieszkań socjalnych, pomoc w znalezieniu pracy oraz wsparcie w rozwoju umiejętności zawodowych.

Niniejsze opracowanie powstało w ramach realizacji zadania pn. *Terytorialnego Obserwatorium Rozwoju Usług Społecznych Województwa Śląskiego* funkcjonującego w ramach projektu *Koordinacja działań w zakresie polityki społecznej – ROPS WSL* współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach programu *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027* współfinansowanego ze środków *Europejskiego Funduszu Społecznego Plus*.

Raport zawiera analizę danych dotyczących liczby osób bezdomnych na terenie województwa śląskiego jak i całego kraju. Wszystkie dane nt. liczby osób bezdomnych ujęte w niniejszym raporcie pochodzą z ogólnopolskich badań przeprowadzanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej⁹ w latach 2017, 2019 oraz 2024. Dane nt. liczby mieszkańców zaczerpnięto z *Banku Danych Lokalnych* prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny.

W 2024 roku MRPiPS udostępniło wyniki badania dla poszczególnych województw, co pozwoliło na dokładniejszą analizę zbiorowości osób bezdomnych przebywających na terenie województwa śląskiego oraz dokonanie porównań z innymi regionami. Ponadto ostatnie badanie zawierało dodatkowe pytania, które nie były zadawane ani analizowane w poprzednich latach. Poruszano w nich m.in. zagadnienia: stanu cywilnego, obywatelstwa, otrzymywanych oraz oczekiwanych form pomocy.

Zgodnie z kwestionariuszem badania jeśli z osobą bezdomną z pewnych względów był utrudniony kontakt (np. z uwagi na wpływ środków psychoaktywnych), bądź odmówiła wzięcia udziału w badaniu, to można było wypełnić kwestionariusz wywiadu wyłącznie z zaznaczeniem miejsca przebywania, płci i szacowanego wieku osoby badanej. Stąd całkowita liczba osób bezdomnych w województwie może nie pokrywać się z ogólną liczbą osób w kryzysie bezdomności odpowiadających na poszczególne pytania, takie jak np. stan cywilny czy wykształcenie.

W niniejszym opracowaniu uwzględniono najnowsze dane statystyczne, analizy trendów oraz czynników wpływające na skalę i charakter bezdomności w regionie. Twórcy raportu wyrażają nadzieję, że analiza tych zagadnień przyczyni się do lepszego zrozumienia zjawiska bezdomności, w tym identyfikacji kluczowych czynników ryzyka oraz wskazania możliwych kierunków działań w zakresie polityki społecznej, których celem będzie ograniczenie skali tego problemu społecznego.

⁹ Wcześniej Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

2. Najważniejsze wnioski wynikające z diagnozy

W okresie kilku ostatnich lat liczba osób bezdomnych w Polsce, jak i w województwie śląskim znacznie się zmniejszyła.

Śląskie należy do grupy województw o największym procentowym spadku liczby osób bezdomnych (5. miejsce w kraju).

Na przestrzeni ostatnich 5 lat prawie o połowę zmniejszyła się deklarowana liczba osób uzyskujących dochody ze zbieractwa.

Województwo śląskie cechuje się niższym od średniej krajowej udziałem wśród osób bezdomnych w wieku 0-25 lat i pow. 60 lat.

W województwie śląskim częściej niż w całym kraju osoby bezdomne deklarują uzyskiwanie dochodów w ramach zatrudnienia oraz pracy chronionej/zatrudnienia wspieranego.

W województwie śląskim więcej osób, w porównaniu do średniej krajowej, korzysta z pomocy w formie udzielenia schronienia.

Główną przyczyną bezdomności w województwie śląskim jest uzależnienie od alkoholu (32,5% osób bezdomnych).

W województwie śląskim odsetek bezdomnych kobiet jest nieco niższy od średniej krajowej.

W województwie śląskim jak również w całym kraju, większość osób bezdomnych ma wykształcenie podstawowe i zawodowe.

Blisko połowa osób w kryzysie bezdomności deklaruje, że nie jest zamężna/żonata.

Najczęstszym źródłem dochodu osób bezdomnych w województwie śląskim jest zasiłek z pomocy społecznej (35% przypadków).

Ponad 5% osób bezdomnych w codziennym funkcjonowaniu nie korzysta z pomocy instytucji, a osoby korzystające najczęściej uzyskują pomoc w postaci schronienia oraz żywności.

Prawie wszystkie (99,6%) osoby bezdomne przebywające na terenie województwa śląskiego posiadają obywatelstwo polskie.

Najczęściej oczekiwaną przez osoby bezdomne formą pomocy jest możliwość uzyskania mieszkania, schronienia.

Na terenie całego kraju rośnie liczba osób pozostających w kryzysie bezdomności przez ponad 20 lat.

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat zdecydowanie wzrosła liczba osób pozostająca w kryzysie bezdomności z powodu zadłużeń oraz eksmisji.

Województwo śląskie cechuje się jednym z najwyższych wśród województw poziomem wskaźnika liczby osób bezdomnych na 10 tys. mieszkańców (4. miejsce w kraju).

W województwie śląskim mniej osób, w porównaniu do średniej krajowej, korzysta z pomocy w formie terapii uzależnień oraz opieki zdrowotnej.

Statystyczny obraz osoby bezdomnej przebywającej na terenie województwa śląskiego w 2024 roku

- Płeć: mężczyzna
- Wiek: 41-60 lat
- Wykształcenie: zawodowe lub podstawowe
- Stan cywilny: kawaler lub rozwiedziony
- Obywatelstwo: polskie
- Długość okresu bezdomności: poniżej 10 lat
- Miejsce przebywania: schronisko dla osób bezdomnych
- Teren przebywania: gmina ostatniego zameldowania
- Główna przyczyna bezdomności: uzależnienie od alkoholu
- Źródło utrzymania: zasiłek z pomocy społecznej
- Formy otrzymywanej pomocy: schronienie i posiłek
- Oczekiwane formy pomocy: pomoc mieszkaniowa i schronienie

3. Szczegółowe informacje nt. zbiorowości osób bezdomnych w województwie śląskim

3.1. Liczba osób bezdomnych w latach 2017, 2019 i 2024

Liczba osób bezdomnych jest trudna do precyzyjnego oszacowania, ponieważ bezdomność to zjawisko dynamiczne, a wiele osób bezdomnych nie jest ujętych w oficjalnych statystykach. W Polsce i na świecie prowadzi się różne badania i spisy, aby oszacować liczbę osób bezdomnych, jednak ich wyniki mogą się różnić w zależności od metodologii i definicji bezdomności.

Poniższy podrozdział zawiera analizę danych dotyczących liczby osób bezdomnych na terenie województwa śląskiego jak i całego kraju. Dane za lata 2017, 2019, 2024 pochodzą z *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych* przeprowadzanych we wskazanych latach. W 2024 roku po raz pierwszy udostępniono szczegółowe dane dotyczące poszczególnych województw, co pozwoliło lepiej przyjrzeć się zbiorowości osób bezdomnych przebywających w województwie śląskim.

Sytuacja w latach 2017, 2019, 2024, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisów¹⁰.

- Liczba osób bezdomnych:
 - w 2017 roku: 4 782;
 - w 2019 roku: 4 255;
 - w 2024 roku: 4 050;
- Zmiana liczby osób bezdomnych w latach 2017-2024: -732 osoby;
- Wskaźnik zmiany liczby osób bezdomnych w latach 2017-2024: -15,3%.

Tendencja w latach 2017-2024, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisów.

- Liczba osób bezdomnych:
 - rodzaj tendencji: spadkowa;
 - siła tendencji: umiarkowana;
 - poziom wahań wartości: umiarkowany
 - wartość minimalna: 4 050 – 2024 rok;
 - wartość maksymalna: 4 782 – 2017 rok.

¹⁰ W 2017 roku badanie przeprowadzono w nocy z 8 na 9 lutego;
W 2019 roku badanie przeprowadzono w nocy z 13 na 14 lutego;
W 2024 roku badanie przeprowadzono w nocy z 28 na 29 lutego.

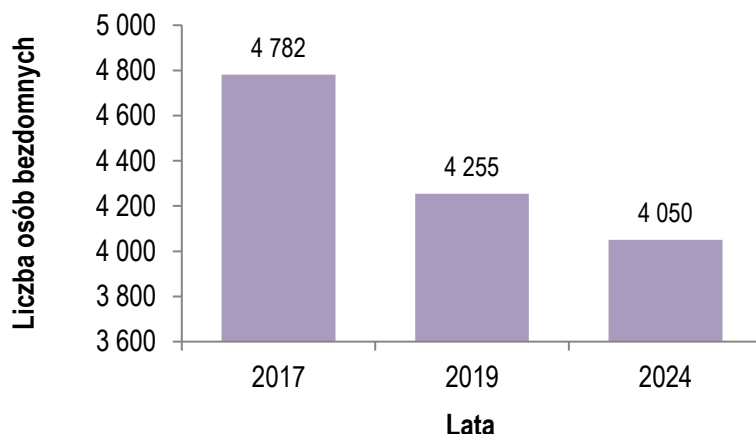
Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych na 10 tys. mieszkańców:
 - w województwie śląskim: 9,4;
 - w Polsce: 8,2;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 4,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 19,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.

WNIOSKI

- Na przestrzeni ostatnich 7 lat liczba osób bezdomnych zarówno w Polsce, jak i w województwie śląskim znacznie się zmniejszyła.
- Śląskie należy do grupy województw o najwyższym poziomie wskaźnika liczby osób bezdomnych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców (4. miejsce w kraju).

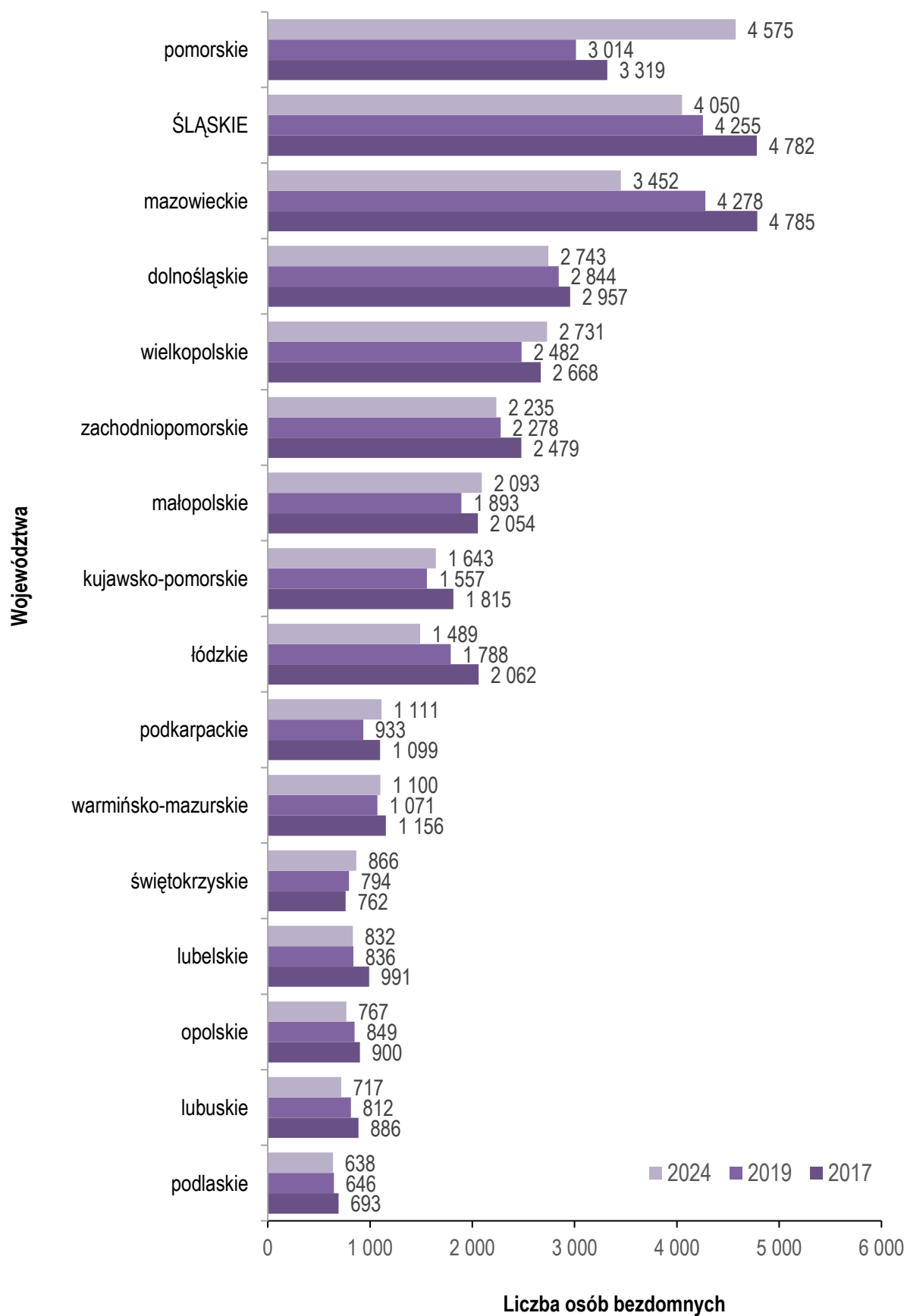
Liczba osób bezdomnych w województwie śląskim w latach 2017, 2019 i 2024, stan w momencie dokonywania spisów.



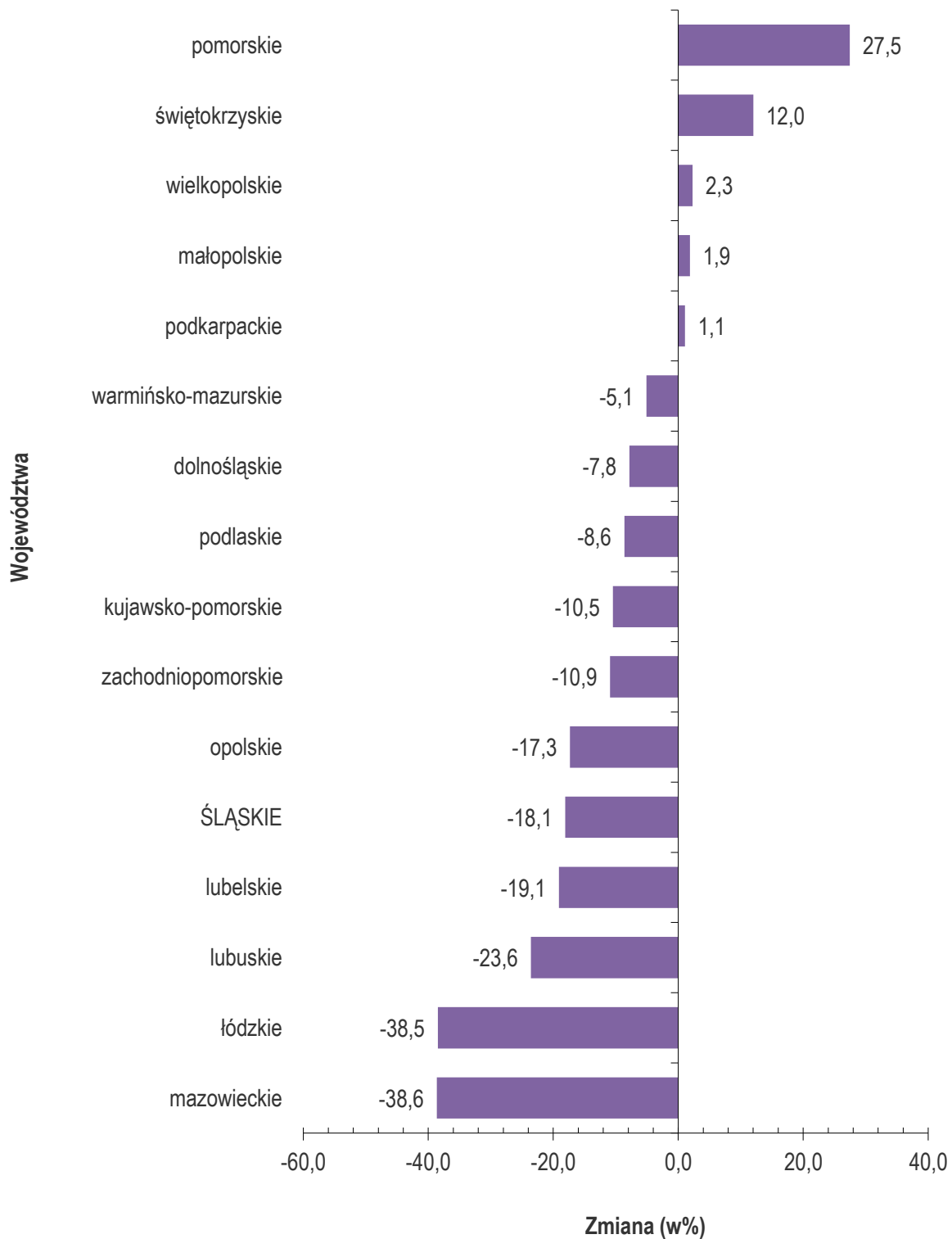
Liczba osób bezdomnych na 10 tys. mieszkańców w latach 2017, 2019 i 2024, stan w momencie dokonywania spisów.



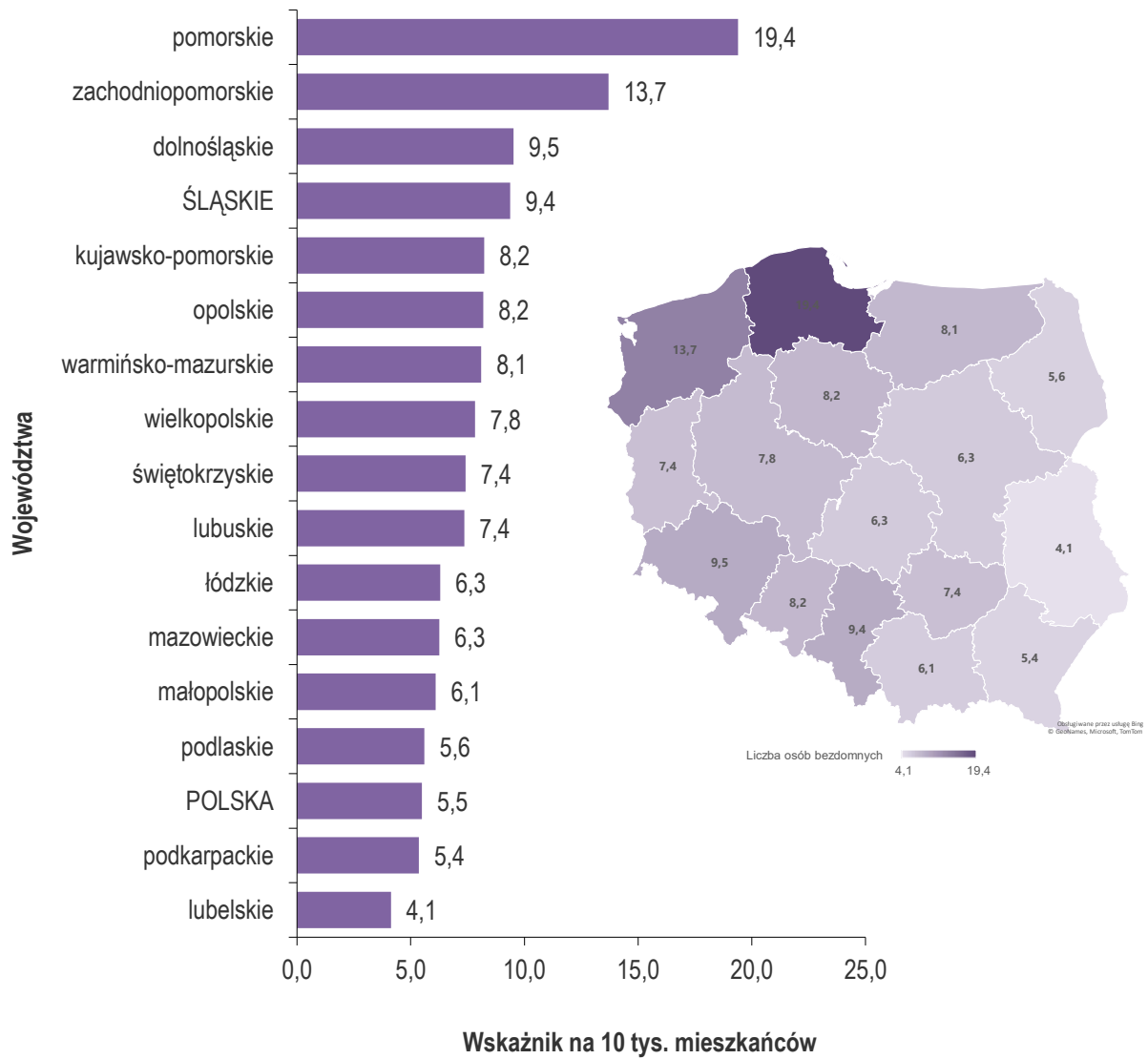
Liczba osób bezdomnych w latach 2017, 2019 i 2024 wg województw, stan w momencie dokonywania spisów.



Wskaźnik zmiany liczby osób bezdomnych w latach 2017-2024 wg województw, stan w momencie dokonywania spisów.



Liczba osób bezdomnych na 10 tys. mieszkańców wg województw w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Wskaźnik liczby osób bezdomnych na 10 tys. mieszkańców, wg województw w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Lp	Województwo	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezdomnych	Wskaźnik na 10 tys. mieszkańców
1	dolnośląskie	2 879 271	2 743	9,5
2	kujawsko-pomorskie	1 996 003	1 643	8,2
3	lubelskie	2 011 047	832	4,1
4	lubuskie	975 023	717	7,4
5	łódzkie	2 362 519	1 489	6,3
6	małopolskie	3 429 632	2 093	6,1
7	mazowieckie	5 510 527	3 452	6,3
8	opolskie	936 725	767	8,2
9	podkarpackie	2 071 676	1 111	5,4
10	podlaskie	1 138 216	638	5,6
11	pomorskie	2 359 573	4 575	19,4
12	śląskie	4 320 130	4 050	9,4
13	świętokrzyskie	1 168 499	866	7,4
14	warmińsko-mazurskie	1 357 910	1 100	8,1
15	wielkopolskie	3 487 973	2 731	7,8
16	zachodniopomorskie	1 631 784	2 235	13,7
17	Polska	37 636 508	31 042	8,2

3.2. Struktura płci osób bezdomnych

Płeć jest ważnym czynnikiem kształtującym strukturę osób bezdomnych. W większości społeczeństw mężczyźni dominują w populacji osób, które dotyka kryzys bezdomności. Mimo iż kobiet bezdomnych jest mniej, to ich sytuacja często jest bardziej złożona. Ponadto są one narażone na dodatkowe zagrożenia. Kobiety częściej doświadczają tzw. ukrytej bezdomności, przebywając u znajomych, u rodziny, w schroniskach czy korzystając z tymczasowego zakwaterowania. Starają się one unikać życia na ulicy z powodu większego zagrożenia przemocą i wykorzystywaniem seksualnym. Bezdomne kobiety często są również odpowiedzialne za dzieci, co dodatkowo komplikuje ich sytuację.

Poniższy podrozdział przedstawia szczegółowe dane dotyczące osób bezdomnych w województwie śląskim w podziale na płeć.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu

- Liczba bezdomnych osób w 2024 roku:
 - 690 kobiet;
 - 3 360 mężczyzn;

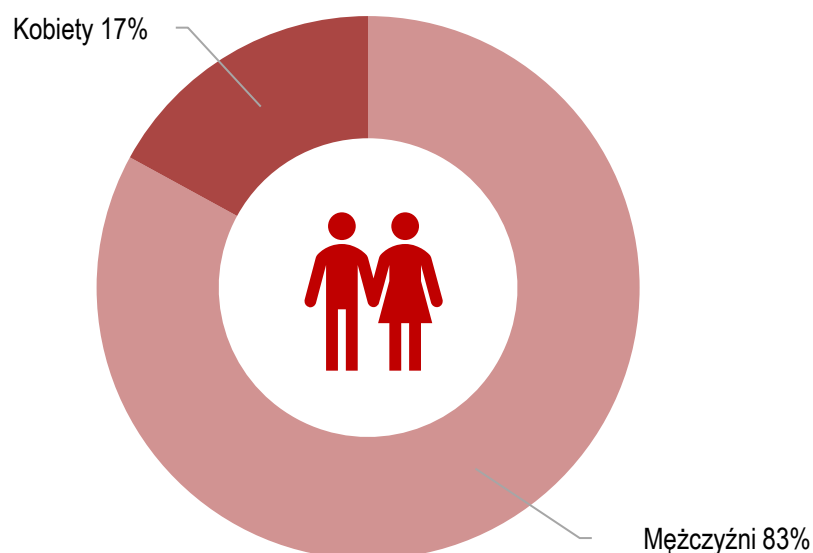
Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu

- Odsetek bezdomnych kobiet:
 - w województwie śląskim: 17,0;
 - w Polsce: 19,9;
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie 9,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 31,80;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.
- Odsetek bezdomnych mężczyzn:
 - w województwie śląskim: 83,0;
 - w Polsce: 80,0;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 68,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 90,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.

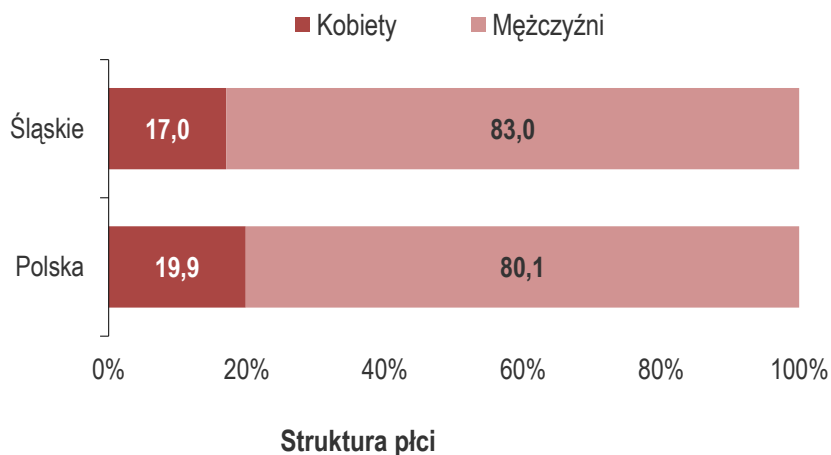
WNIOSKI

- Mężczyźni stanowią zdecydowaną większość populacji osób bezdomnych.
- W województwie śląskim odsetek kobiet bezdomnych jest nieco niższy od średniej krajowej.

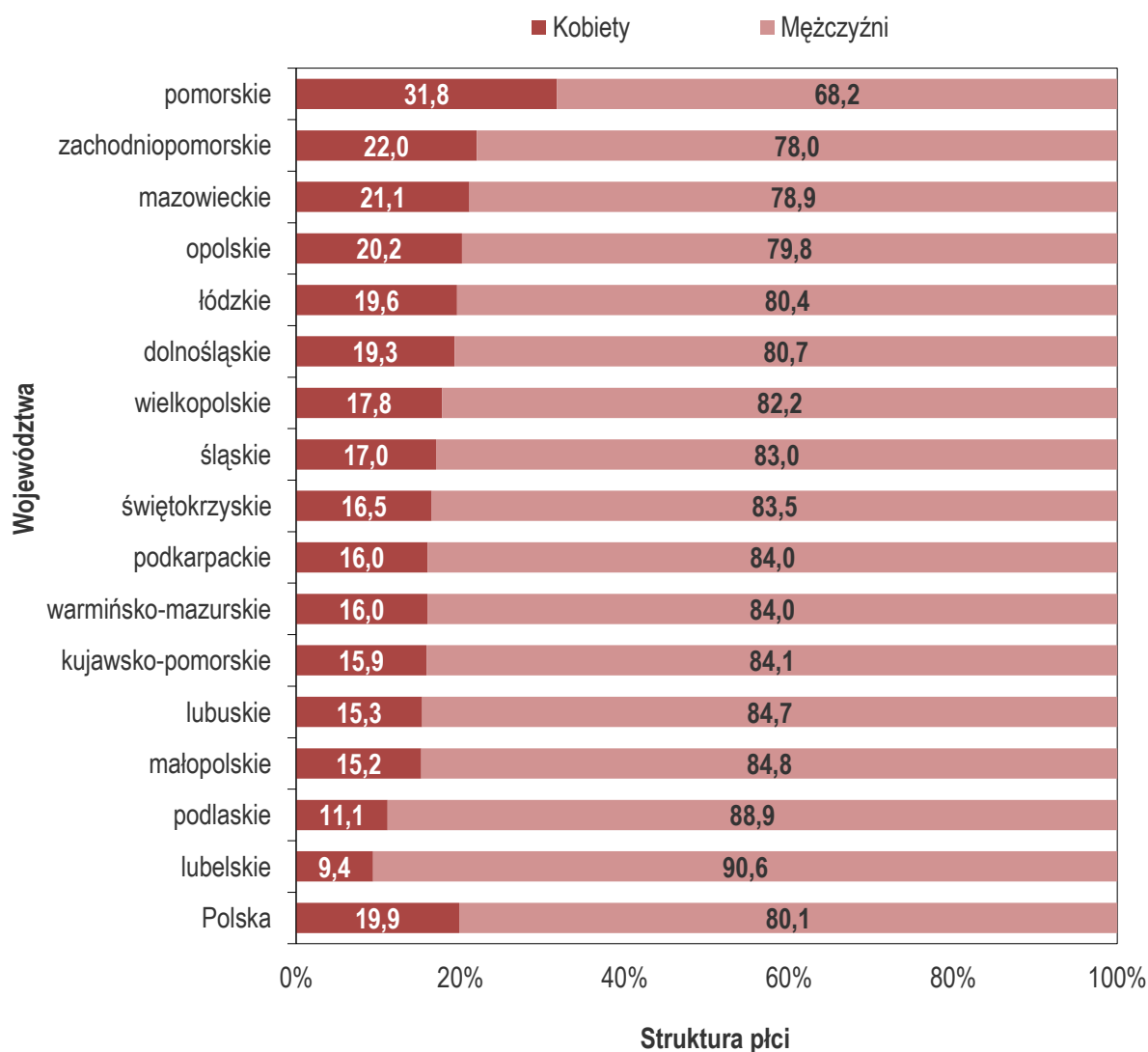
Struktura płci osób bezdomnych w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktura osób bezdomnych z podziałem na płeć, województwo śląskie i Polska w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktura osób bezdomnych z podziałem na płeć wg województw w 2024 roku.



Osoby bezdomne w podziałem na płeć wg województw w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Lp	Województwo	Liczba osób bezdomnych	Kobiety		Mężczyźni	
			n	%	n	%
1	dolnośląskie	2 743	529	19,3	2 214	80,7
2	kujawsko-pomorskie	1 643	261	15,9	1 382	84,1
3	lubelskie	832	78	9,4	754	90,6
4	lubuskie	717	110	15,3	607	84,7
5	łódzkie	1 489	292	19,6	1 197	80,4
6	małopolskie	2 093	319	15,2	1 774	84,8
7	mazowieckie	3 452	729	21,1	2 723	78,9
8	opolskie	767	155	20,2	612	79,8
9	podkarpackie	1 111	178	16,0	933	84,0
10	podlaskie	638	71	11,1	567	88,9
11	pomorskie	4 575	1 453	31,8	3 122	68,2
12	śląskie	4 050	690	17,0	3 360	83,0
13	świętokrzyskie	866	143	16,5	723	83,5
14	warmińsko-mazurskie	1 100	176	16,0	924	84,0
15	wielkopolskie	2 731	486	17,8	2 245	82,2
16	zachodniopomorskie	2 235	492	22,0	1 743	78,0
17	Polska	31 042	6 162	19,9	24 880	80,1

3.3. Struktura wieku osób bezdomnych

Kryzys bezdomności dotyka osoby w różnym wieku, co potwierdzają dane Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Najliczniejszą kategorię osób bezdomnych w Polsce stanowią mężczyźni w wieku od 40 do 60 lat. Jednak bezdomność dotyka również młodszych osób, w tym młodzieży, ale także osób starszych, które mogą znaleźć się w tej trudnej sytuacji życiowej.

Bezdomność młodych osób często wynika z trudnych warunków rodzinnych, opuszczenia pieczy zastępczej, braku wsparcia po ukończeniu szkoły czy wczesnych problemów życiowych, takich jak zadłużenie, uzależnienia, trudności z wejściem na rynek pracy czy też opuszczenie zakładów karnych.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych w poszczególnych kategoriach wiekowych:
 - 0-25 lat: K - 106; M – 146;
 - 26-40 lat: K - 182; M – 548;
 - 41-60 lat: K - 226; M – 1 604;
 - pow. 60 lat: K - 176; M – 1 062.
- Udział osób bezdomnych w poszczególnych kategoriach wiekowych (w %):
 - 0-25 lat: 6,2;
 - 26-40 lat: 18,0;
 - 41-60 lat: 45,2;
 - pow. 60 lat: 30,6.

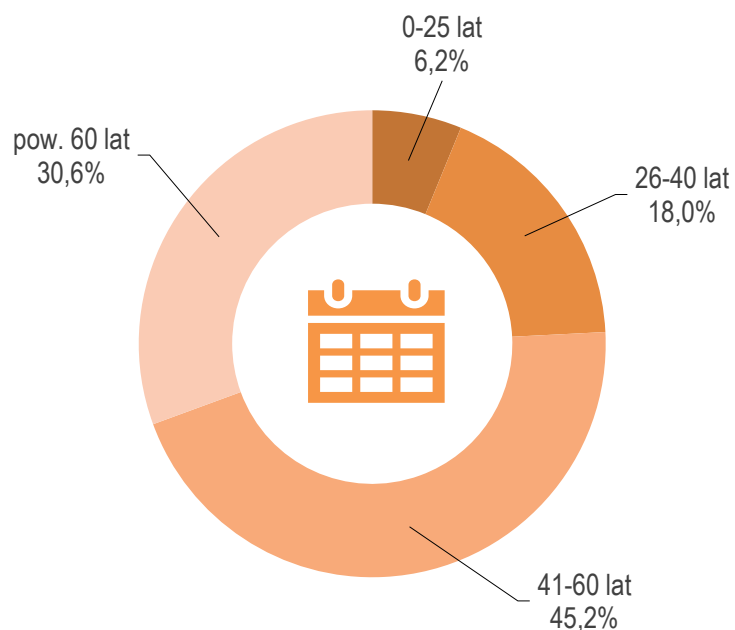
Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Odsetek osób bezdomnych w danym wieku wśród ogółu osób bezdomnych:
 - 0-25 lat:
 - w województwie śląskim: 6,3;
 - w Polsce: 8,2;
 - najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 3,1
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie - 17,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.
 - 26-40 lat:
 - w województwie śląskim: 18,0;
 - w Polsce: 16,7;
 - najniższa wartość wśród województw – świętokrzyskie– 11,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – łódzkie – 19,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.
 - 41-60 lat:
 - w województwie śląskim: 45,2;
 - w Polsce: 42,6;
 - najniższa wartość wśród województw – opolskie – 36,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie – 51,3
 - pozycja województwa śląskiego: 4.
 - pow. 60 lat:
 - w województwie śląskim: 30,6;
 - w Polsce: 32,5;
 - najniższa wartość wśród województw — lubuskie - 26,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie - 45,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

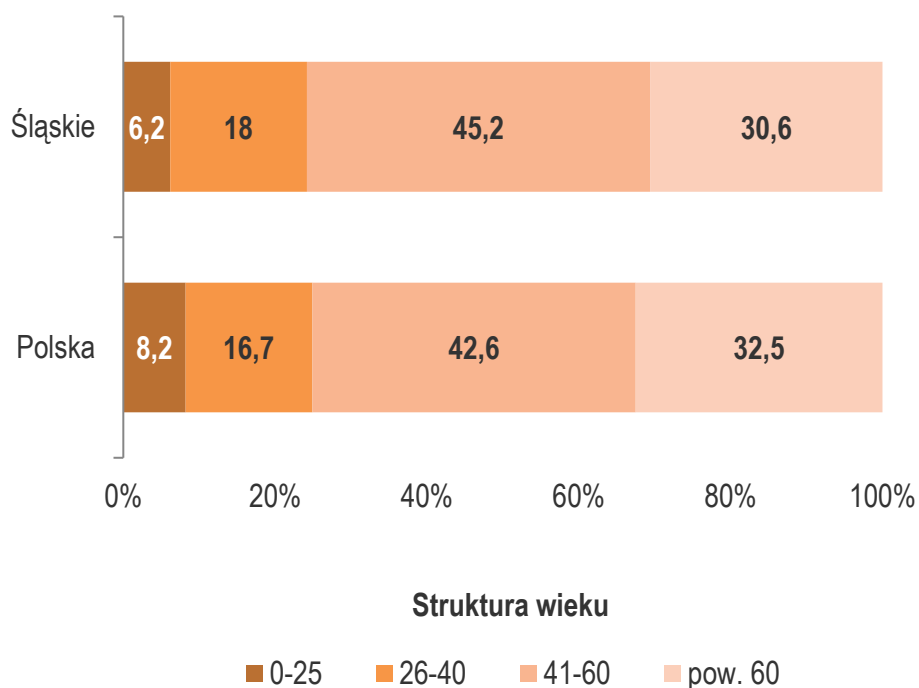
WNIOSKI

- Województwo śląskie cechuje się niższym od średniej krajowej udziałem wśród osób bezdomnych w wieku 0-25 lat i pow. 60 lat, natomiast wyższym udziałem osób w wieku 26-40 lat i 41-60 lat;
- Najliczniejszą kategorię osób bezdomnych stanowią mężczyźni w wieku 41-60 lat. Jest ich trzykrotnie więcej niż bezdomnych mężczyzn w wieku 26-40 lat. Najwięcej bezdomnych kobiet należy do kategorii wiekowej 41-60 lat, jednakże jest ich aż siedmiokrotnie mniej niż bezdomnych mężczyzn w tej samej kategorii;
- Liczba bezdomnych kobiet w poszczególnych kategoriach wiekowych cechuje się znacznie mniejszą zmiennością niż ma to miejsce w przypadku mężczyzn;
- W ostatnich latach odnotowano wzrost liczby kobiet powyżej 60. roku życia zmagających się z kryzysem bezdomności, który wyniósł aż 11,4%.

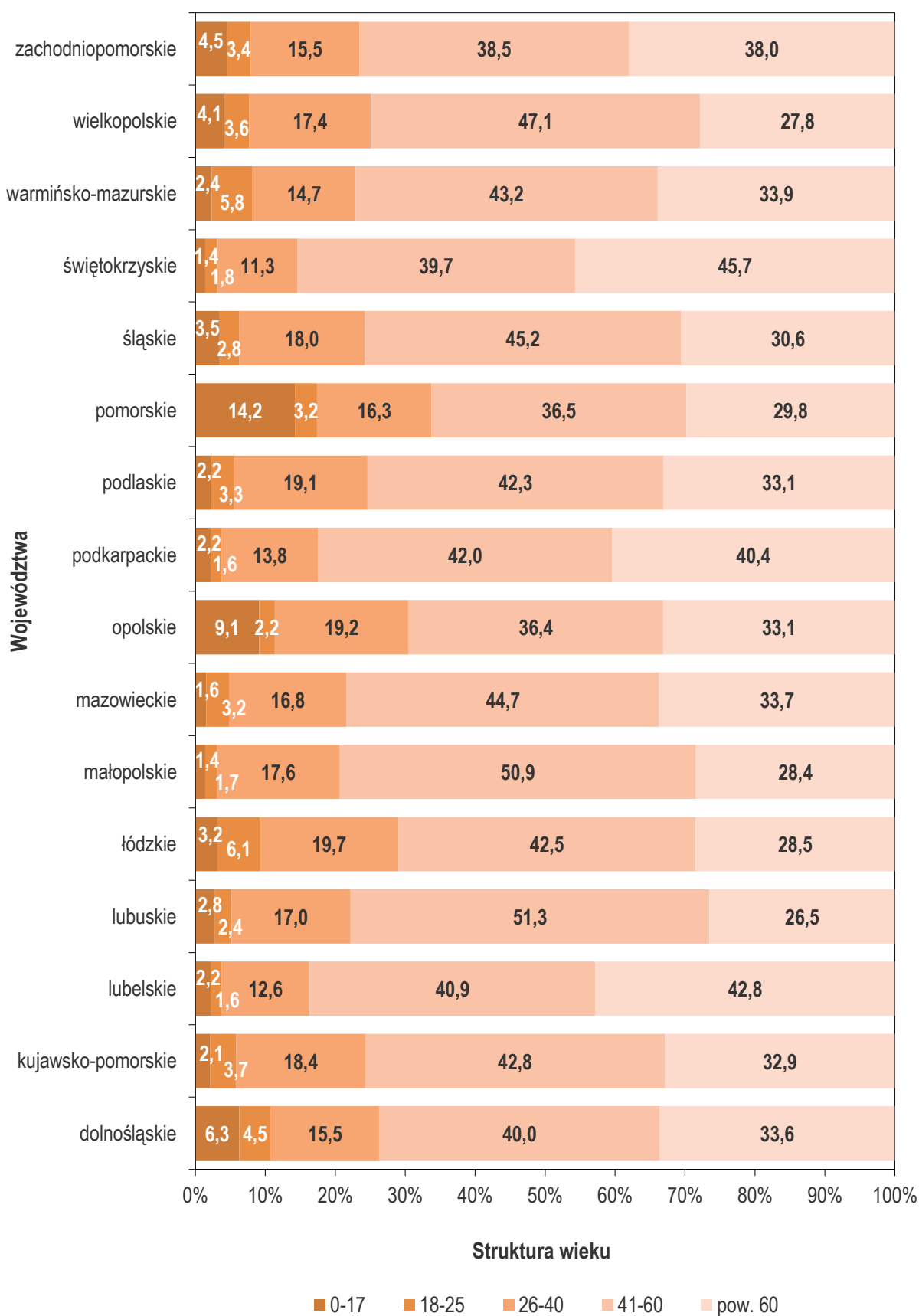
Struktura wieku osób bezdomnych w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktura wieku osób bezdomnych w województwie śląskim i w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktura wieku osób bezdomnych w województwie śląskim i w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktura wieku osób bezdomnych w województwie śląskim i w Polsce w latach 2019 i 2024, stan w momencie dokonywania spisów.

Wiek	Polska					Śląskie 2024	
	lata			zmiana w latach 2019-2024			
	2019	2024		n	%	n	%
		n	%				
0-25	1 776	2 546	8,2	770	43,4	252	6,2
26-40	4 745	5 180	16,7	435	9,2	730	18,0
41-60	13 801	13 232	42,6	-569	-4,1	1 830	45,2
pow. 60	10 008	10 084	32,5	76	0,8	1 238	30,6
Ogółem	30 330	31 042	100,0	-	-	4 050	100,0

3.4. Struktura wykształcenia osób bezdomnych

Niniejszy podrozdział zawiera informacje dotyczące wykształcenia osób bezdomnych na przestrzeni lat 2017-2024, przy czym warto podkreślić, że nie wszystkie osoby biorące udział w ankiecie udzieliły odpowiedzi na pytania dotyczące wykształcenia. Ponadto dane nt. wykształcenia osób bezdomnych z podziałem na województwa dostępne są jedynie dla 2024 roku.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych z wykształceniem:
 - niepełnym podstawowym: 947;
 - podstawowym: 8 131;
 - gimnazjalnym: 1 280;
 - zawodowym: 11 787;
 - średnim (w tym technicznym): 4 825;
 - wyższym: 1 011;
 - nieznanym: 533.

Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Odsetek (%) osób bezdomnych z wykształceniem:
 - niepełnym podstawowym:
 - w województwie śląskim: 2,9;
 - w Polsce: 3,3;
 - najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 1,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie 4,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.

- podstawowym:
 - w województwie śląskim: 29,1;
 - w Polsce: 28,5;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 23,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie – 35,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.

- gimnazjalnym:
 - w województwie śląskim: 4,6;
 - w Polsce: 4,5;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 2,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – łódzkie – 6,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.

- zawodowym:
 - w województwie śląskim: 46,0
 - w Polsce: 41,3;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 34,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – wielkopolskie 46,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.

- średnim (w tym technicznym):
 - w województwie śląskim: 13,2;
 - w Polsce: 16,9;
 - najniższa wartość wśród województw – zachodniopomorskie – 11,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie oraz podlaskie 21,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

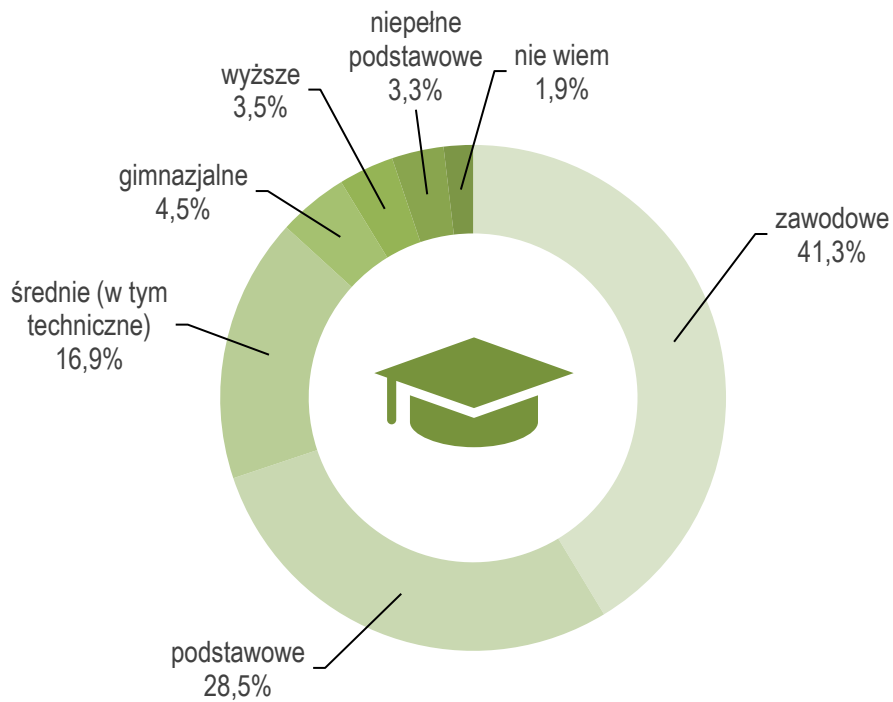
- wyższym:
 - w województwie śląskim: 1,8;
 - w Polsce: 3,6;
 - najniższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie – 1,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie - 6,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

- z nieznanym wykształceniem:
 - w województwie śląskim: 2,4;
 - w Polsce: 1,9;
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie - 0,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie 3,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.

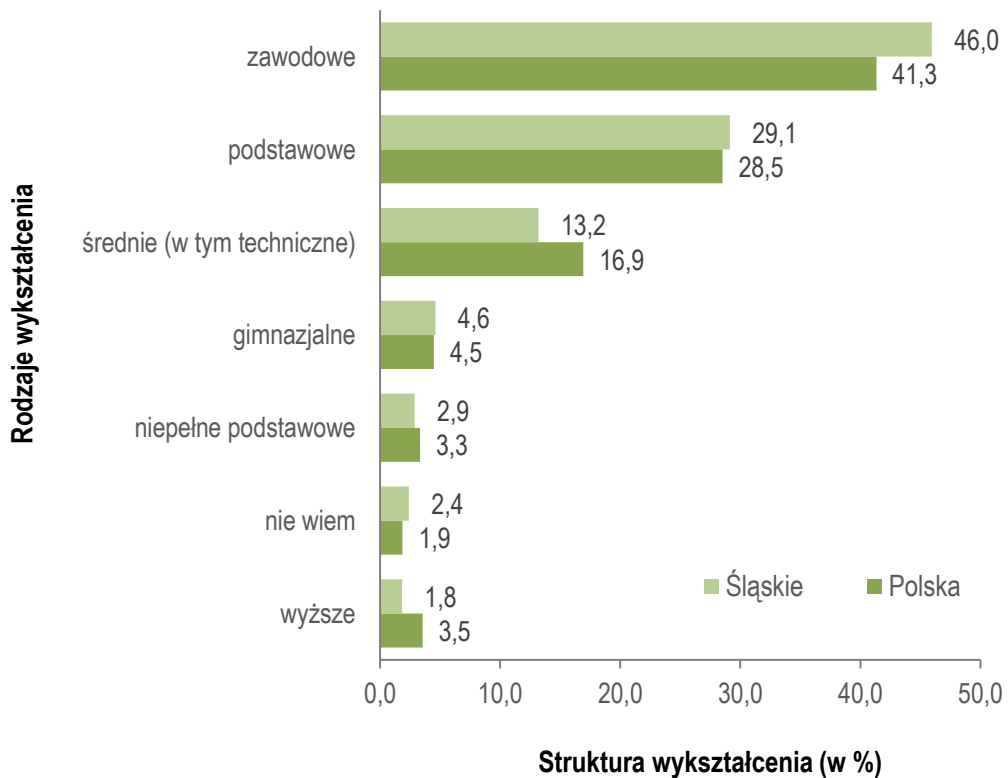
WNIOSKI

- W przeciągu ostatnich 6 lat nastąpił wzrost liczby osób w kryzysie bezdomności z wykształceniem gimnazjalnym i wyższym, a spadek liczby osób bezdomnych z wykształceniem podstawowym i zawodowym.
- Najmniej zmieniła się liczba osób bezdomnych wśród osób z wykształceniem niepełnym podstawowym.
- W województwie śląskim jak również w całym kraju, większość osób bezdomnych ma wykształcenie podstawowe i zawodowe.

Struktura wykształcenia osób bezdomnych w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Struktury wykształcenia osób bezdomnych w województwie śląskim oraz w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Poziom wykształcenia osób bezdomnych w latach 2017, 2019 i 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Wykształcenie	Polska					Śląskie 2024	
	lata			zmiana w latach 2019-2024		n	%
	2017	2019	2024	n	%		
niepełne podstawowe	942	932	947	15	1,6	109	2,7
podstawowe	10 034	8 448	8 131	-317	-3,9	1 101	27,2
gimnazjalne	1 146	1 021	1 280	259	20,2	174	4,3
zawodowe	13 388	12 293	11 787	-506	-4,3	1 737	42,9
średnie (w tym techniczne)	5 175	4 720	4 825	105	2,2	499	12,3
wyższe	663	642	1 011	369	36,5	69	1,7
nie wiem	-	-	533	-	-	91	2,2
OGÓŁEM	31 348	28 056	28 514	-2 834	-9,0	3 780	100,0

3.5. Struktura osób bezdomnych wg czasu pozostawiania osobą bezdomną

Podczas badań liczby osób bezdomnych przeprowadzanych w latach 2017, 2019 oraz 2024 zbierano również informacje na temat okresu pozostawiania w bezdomności. Uwzględniano przy tym okresy: do 2 lat, od 2 do 5 lat, od 5 do 10 lat, od 10 do 20 lat oraz powyżej 20 lat.

W przypadku lat 2017 i 2019 dostępne dane dotyczą wyłącznie poziomu kraju.

Sytuacja w Polsce w latach 2017, 2019 oraz 2024, stan w momencie dokonywania spisów.

- Liczba osób bezdomnych wg czasu pozostawiania w bezdomności:
 - w 2017 roku:
 - do 2 lat: 8 333;
 - od 2 lat do 5 lat: 7 736;
 - od 5 lat do 10 lat: 7 914;
 - od 10 do 20 lat: 5 646;
 - powyżej 20 lat: 1 184.
 - w 2019 roku:
 - do 2 lat: 6 677;
 - od 2 lat do 5 lat: 6 302;
 - od 5 lat do 10 lat: 7 961;
 - od 10 do 20 lat: 5 929;
 - powyżej 20 lat 1 731.
 - w 2024 roku:
 - do 2 lat: 8 964;
 - od 2 lat do 5 lat: 7 286;
 - od 5 lat do 10 lat: 6 078;
 - od 10 do 20 lat: 4 670;
 - powyżej 20 lat: 1 749.

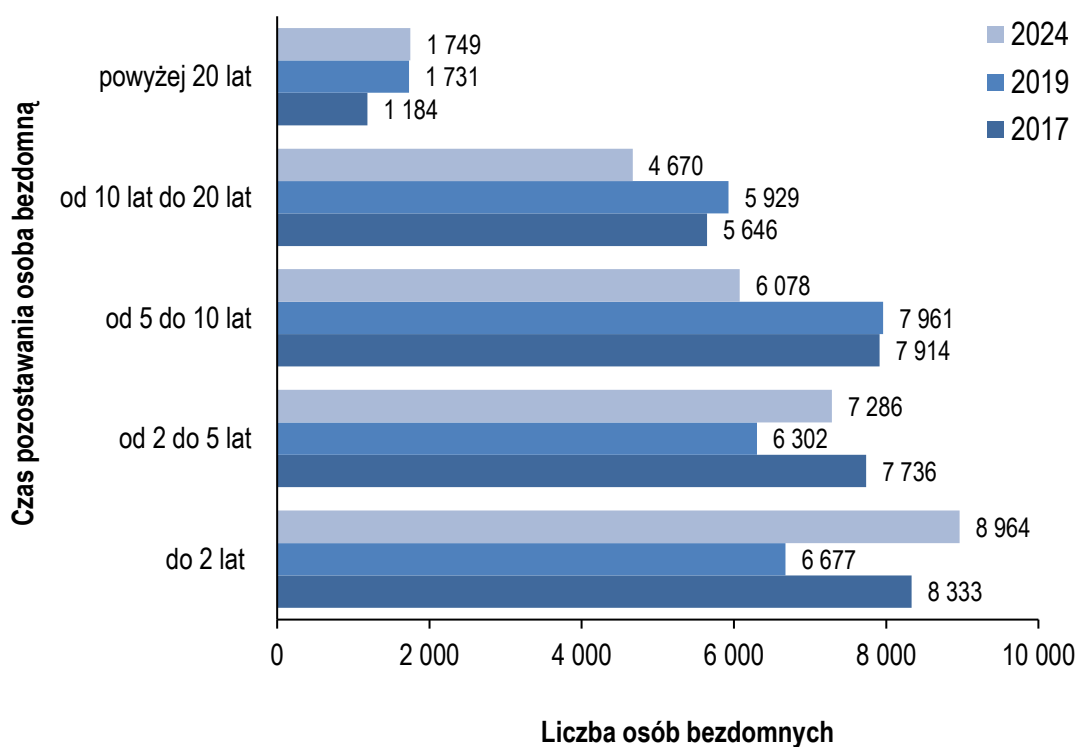
Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Udział osób bezdomnych pozostających w bezdomności (w %):
 - w okresie do 2 lat:
 - w województwie śląskim: 29,7;
 - w Polsce: 31,2;
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie – 25,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie 36,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.
 - od 2 do 5 lat:
 - w województwie śląskim: 27,8;
 - w Polsce: 25,3;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie – 21,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – łódzkie – 31,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.
 - od 5 do 10 lat:
 - w województwie śląskim: 24,6;
 - w Polsce: 21,1;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 16,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – śląskie – 24,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.
 - od 10 do 20 lat:
 - w województwie śląskim: 14,2;
 - w Polsce: 16,2;
 - najniższa wartość wśród województw – łódzkie – 10,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie 20,0;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.
 - powyżej 20 lat:
 - w województwie śląskim: 3,7;
 - w Polsce: 6,1;
 - najniższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 3,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie- 7,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

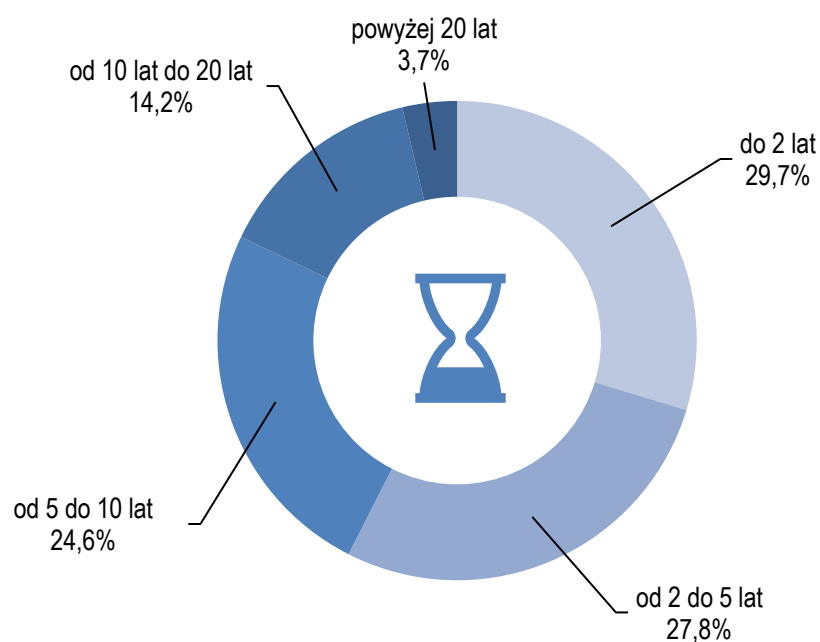
WNIOSKI

- Najliczniejszą grupę stanowią osoby pozostające w kryzysie bezdomności przez okres do 2 lat, kolejna grupa to osoby pozostające w kryzysie bezdomności od 2 do 5 lat.
- Najmniej liczną grupę stanowią osoby pozostające w bezdomności powyżej 20 lat.
- Na terenie całego kraju wzrasta udział osób pozostających w kryzysie bezdomności powyżej 20 lat.

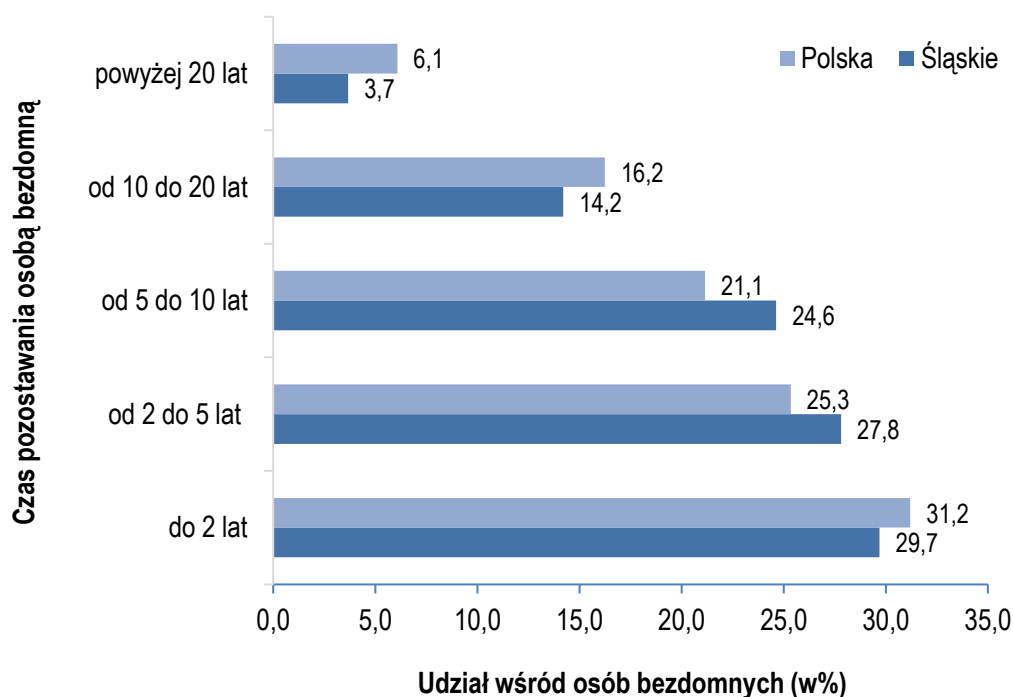
Liczba osób bezdomnych ze względu na czas pozostawania osobą bezdomną w latach 2017, 2019 i 2024 na terenie Polski, stan w momencie dokonywania spisów.



Czas pozostawania osobą bezdomną w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Deklarowany czas pozostawiania osobą bezdomną w województwie śląskim oraz w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Deklarowany czas pozostawiania osobą bezdomną w latach 2017, 2019 i 2024 w Polsce oraz w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisów.

Czas pozostawiania osobą bezdomną	Polska					Śląskie 2024	
	lata			zmiana w latach 2019-2024			
	2017	2019	2024	n	%	n	%
do 2 lat	8 333	6 677	8 964	2 287	34,3	1 122	29,7
od 2 do 5 lat	7 736	6 302	7 286	984	15,6	1 051	27,8
od 5 do 10 lat	7 914	7 961	6 078	-1 883	-23,7	931	24,6
od 10 lat do 20 lat	5 646	5 929	4 670	-1 259	-21,2	537	14,2
powyżej 20 lat	1 184	1 731	1 749	18	1,0	139	3,7
OGÓLEM	30 813	28 600	28 747	-	-	3 780	100,0

3.6. Struktura osób bezdomnych wg miejsca pobytu

Miejsce pobytu osób bezdomnych jest skomplikowaną kwestią ze względu na brak stałego miejsca zamieszkania. Osoby bezdomne często przebywają w różnych miejscach, które nie są oficjalnie uznawane za miejsce zamieszkania.

Zgodnie z wynikami badania przeprowadzonego w 2024 roku, osoby bezdomne najczęściej przebywają w różnych miejscach, które można podzielić na instytucjonalne oraz niezamieszkalne. Miejsca instytucjonalne obejmują: noclegownie, ogrzewalnie, schroniska dla osób bezdomnych, schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi, mieszkania wspomagane i treningowe, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodki interwencji kryzysowej, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, szpitale, hospicja, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, pogotowia socjalne, instytucje zdrowia psychicznego i leczenia uzależnień, inne placówki ochrony zdrowia, zakłady karne, areszty śledcze, izby wytrzeźwień oraz ośrodki dla uchodźców.

Miejsca niezamieszkalne, często wskazywane przez osoby bezdomne, to: ulice, klatki schodowe, dworce PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice, pustostany, domki i altany na działkach, inne prowizoryczne miejsca schronienia.

Te różnorodne lokalizacje ukazują złożoność sytuacji osób bezdomnych i ich potrzeb w zakresie wsparcia. Brak stałego miejsca pobytu niesie ze sobą wiele wyzwań, takich jak trudności w uzyskaniu świadczeń socjalnych, dostępu do opieki zdrowotnej czy też zatrudnienia.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych przebywających we wskazanych miejscach:
 - schroniska dla osób bezdomnych: 1 581;
 - noclegownie: 536;
 - schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi: 309;
 - zakłady karne, areszty śledcze: 292;
 - miejsca niemieszkalne: na ulicach, klatki schodowe, dworce PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice, itp.: 275;
 - pustostany, domki na działkach, altany działkowe: 268;
 - ogrzewalnie: 193;
 - domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobietami w ciąży: 142;
 - inne placówki: 123;
 - szpitale, hospicja, ZOL, inne placówki zdrowia: 95;
 - mieszkania treningowe: 93;
 - ośrodki interwencji kryzysowej: 67;
 - mieszkania wspomagane: 49;
 - instytucje zdrowia psychicznego/leczenia uzależnień: 19;
 - izby wytrzeźwień, pogotowia socjalne: 11;
 - mieszkania chronione: 4;
 - specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie: 4;
 - ośrodki dla uchodźców: 0.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku

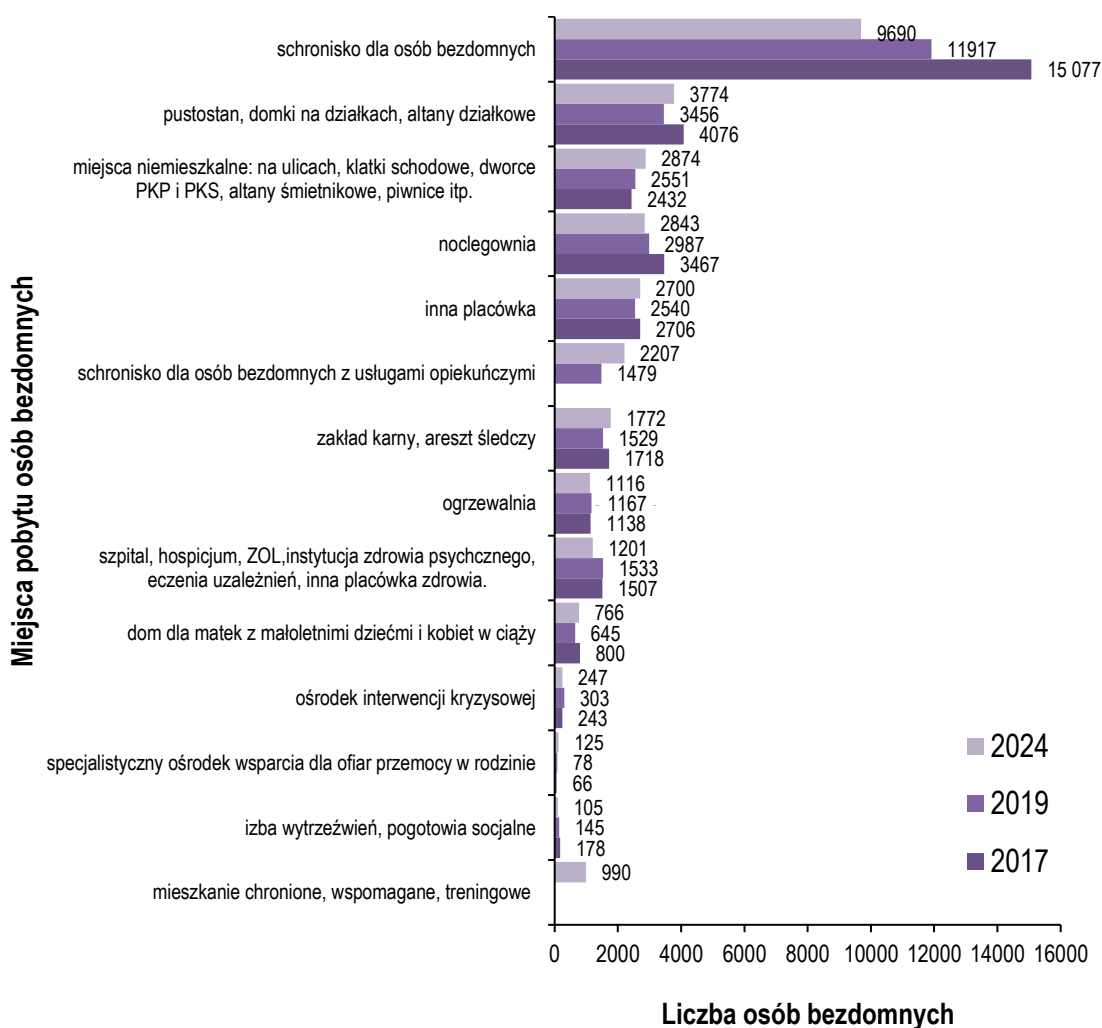
- Odsetek osób bezdomnych przebywających we wskazanych miejscach:
 - noclegownie:
 - w województwie śląskim: 13,2;
 - w Polsce: 9,2;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 4,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie - 27,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.
 - ogrzewalnie:
 - w województwie śląskim: 4,8;
 - w Polsce: 3,6;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 0,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie – 19,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.
 - schroniska dla osób bezdomnych:
 - w województwie śląskim: 4,8;
 - w Polsce: 3,6;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 0,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie – 19,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.
 - schroniska dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi:
 - w województwie śląskim: 7,6;
 - w Polsce: 7,1;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie – 0,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 16,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
 - zakłady karne, areszty śledcze:
 - w województwie śląskim: 7,2;
 - w Polsce: 5,7;
 - najniższa wartość wśród województw – mazowieckie – 1,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 14,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
 - domki na działkach, altany działkowe¹¹:
 - w województwie śląskim: 6,6;
 - w Polsce: 12,2;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 6,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – zachodniopomorskie - 26,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
 - ulice, klatki schodowe, dworce PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice itp.:
 - w województwie śląskim: 6,8;
 - w Polsce: 9,3;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko pomorskie – 3,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – małopolskie – 15,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

¹¹ Podział na domki na działkach, ulice, klatki schodowe zgodnie z danymi MPRIPS.

WNIOSKI

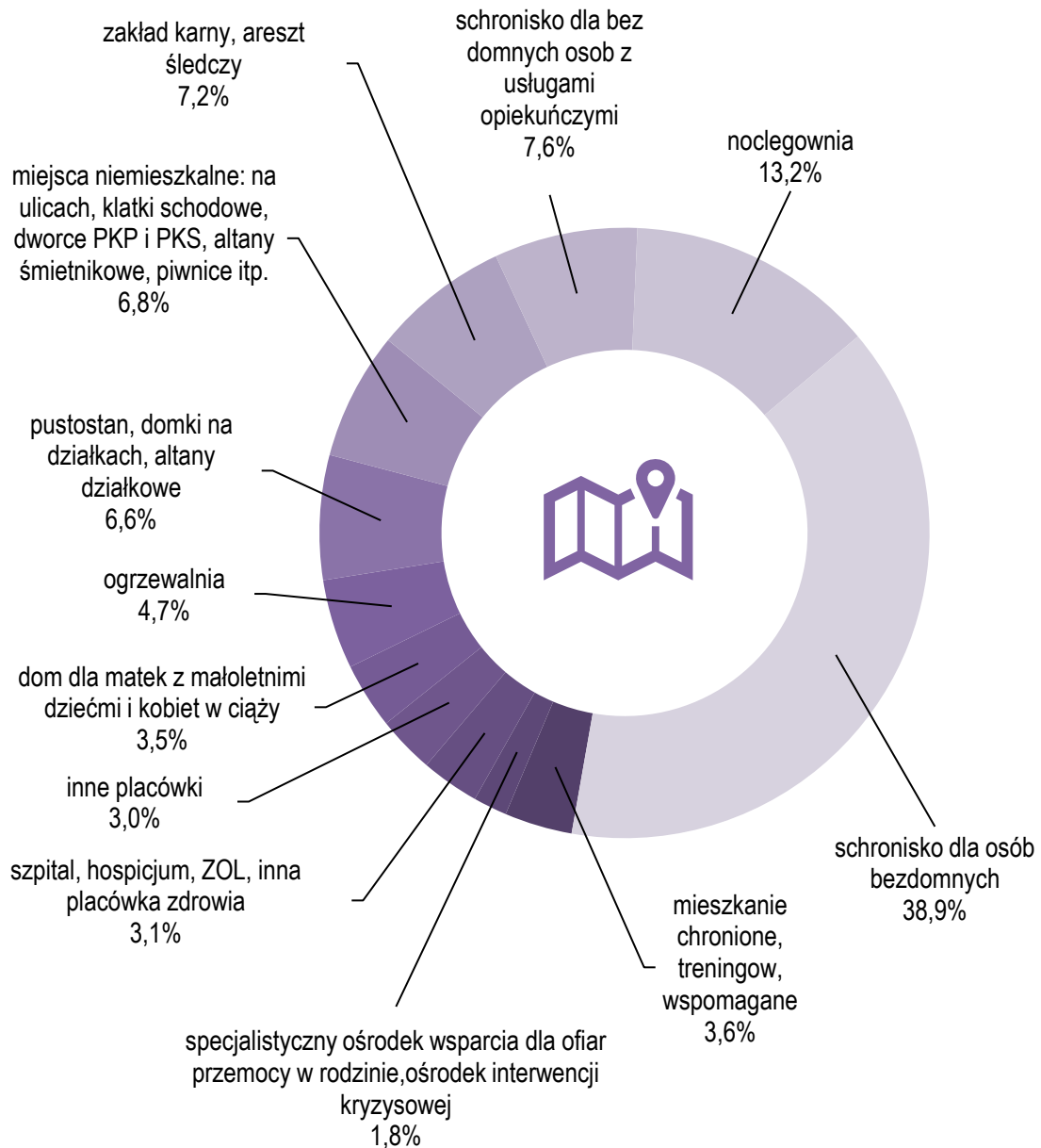
- Osoby badane w 2024 roku jako miejsce swojego pobytu wskazywały najczęściej: schroniska dla osób bezdomnych oraz pustostany, domki na działkach, altany działkowe, miejsca niemieszkalne: ulice, klatki schodowe, dworce PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice itp.
- Do najrzadziej wskazywanych miejsc pobytu w 2024 roku należały: specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, instytucje zdrowia psychicznego/leczenia uzależnień oraz mieszkania treningowe i wspomagane.
- W województwie śląskim w porównaniu do średniej krajowej jako miejsca pobytu więcej osób wskazało miejsca takie jak: schronisko, specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, schroniska dla bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- W okresie 2017-2024 znacząco zmniejszyła się liczba osób przebywających w schroniskach dla osób bezdomnych, natomiast o 33% wzrosła liczba osób bezdomnych przebywających w schroniskach z możliwością skorzystania z usług opiekuńczych.

Liczba osób bezdomnych przebywająca we wskazanym miejscu pobytu w Polsce w latach 2017, 2019 i 2024*, stan w momencie dokonywania spisów.

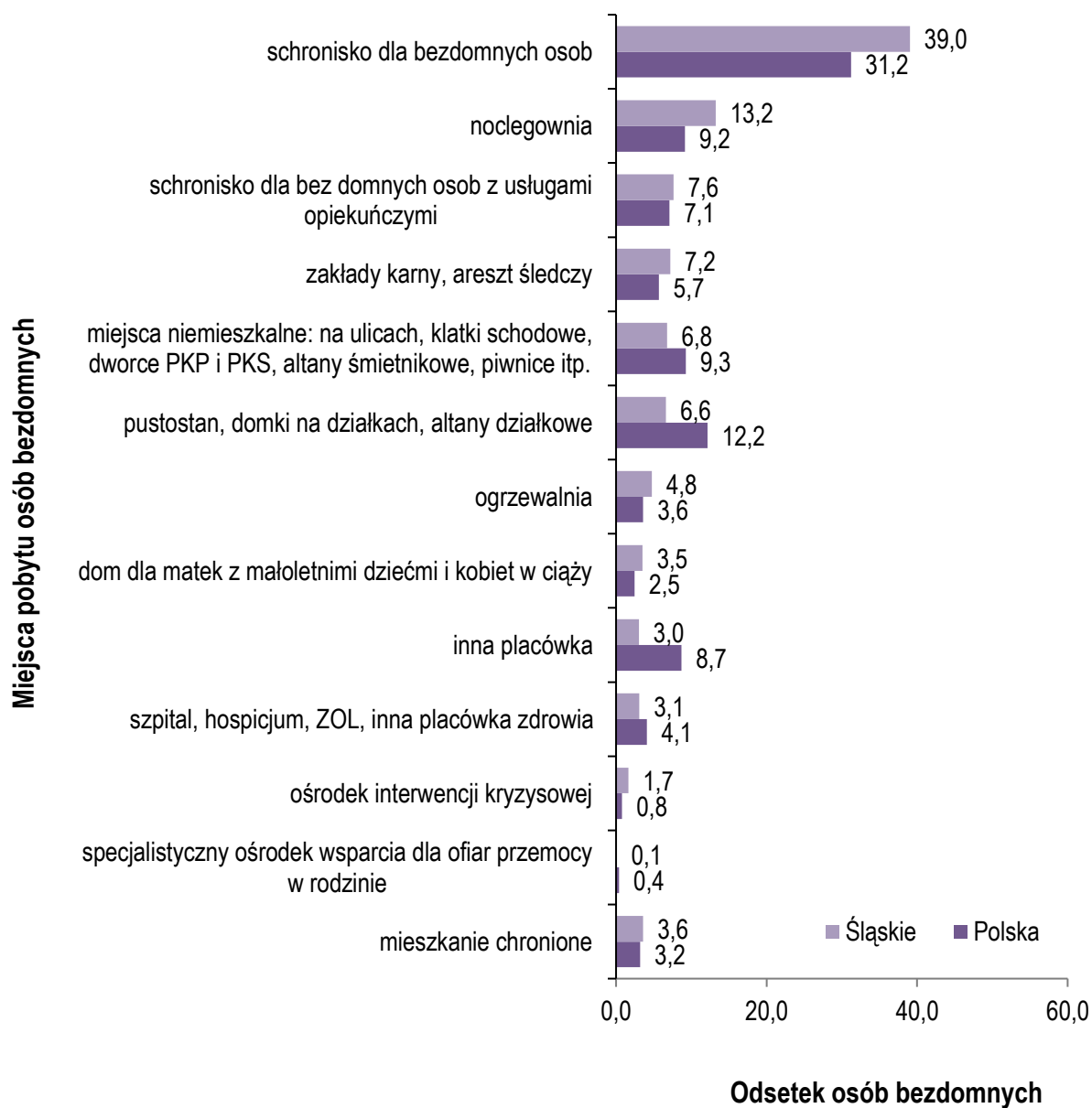


* Na wykresie ujęto miejsca wyróżnione we wszystkich trzech badaniach.

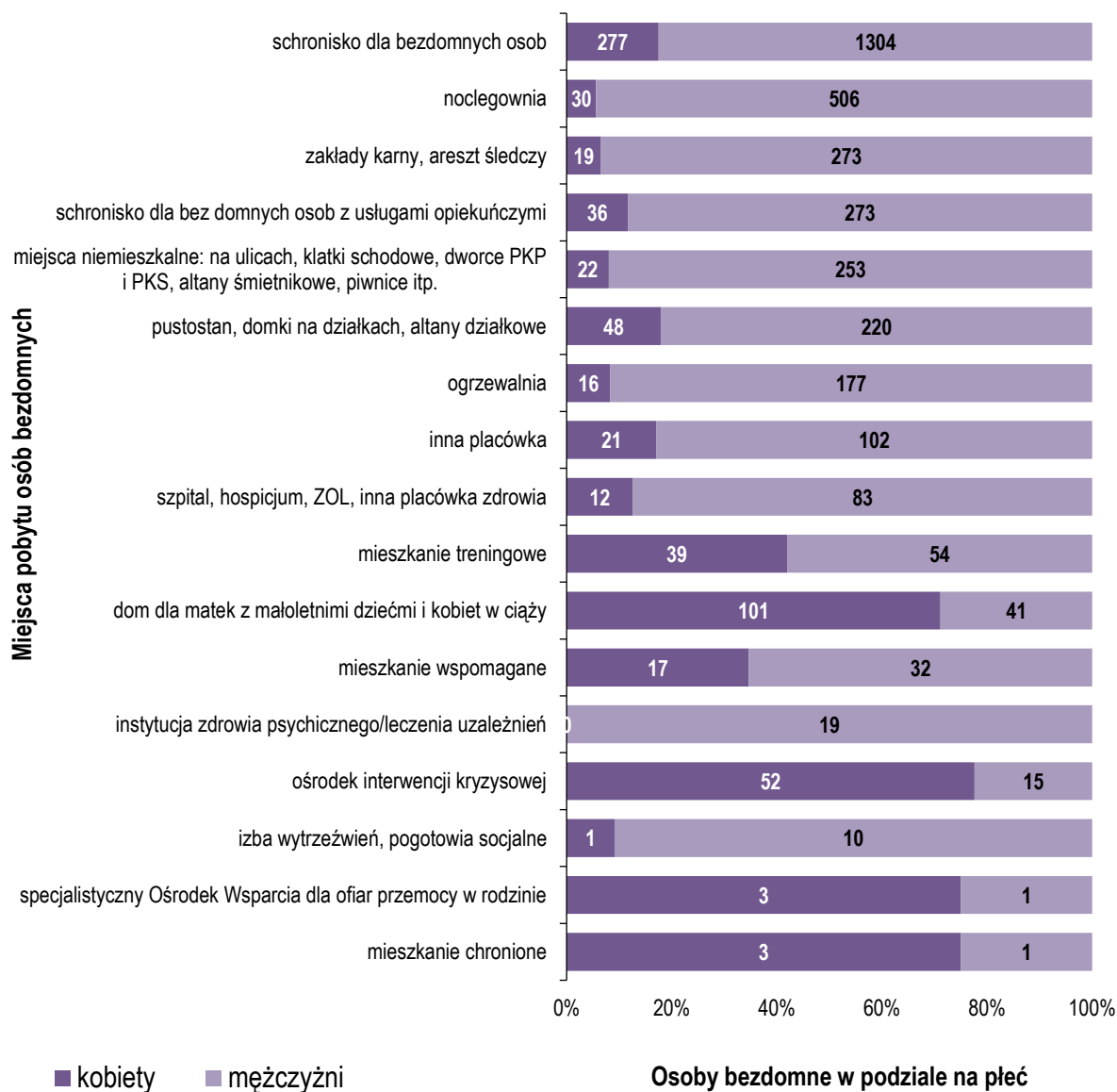
Struktura osób bezdomnych przebywających we wskazanych miejscach pobytu w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Odsetek osób bezdomnych przebywających we wskazanych miejscach pobytu w 2024, stan w momencie dokonywania spisu.



Miejsca pobytu osób bezdomnych w województwie śląskim w 2024 roku w podziale na płeć, stan w momencie dokonywania spisu.



Miejsca pobytu osób bezdomnych w województwie śląskim oraz w Polsce w 2024 roku w podziale na płeć, stan w momencie dokonywania spisu.

Lp	Miejsca pobytu	Polska					Śląskie 2024			
		2017	2019	2024	zmiana w latach 2017-2024		płeć		ogólna liczba	
					n	%	k	m		
1	noclegownia	3 467	2 987	2 843	-624	-21,95	30	506	536	
2	ogrzewalnia	1 138	1 167	1 116	-22	-1,97	16	177	193	
3	schronisko dla bezdomnych osób	15 077	11 917	9 690	-5 387	-55,59	277	1 304	1 581	
4	schronisko dla bezdomnych osób z usługami opiekuńczymi	bd	1 479	2 207	x	x	36	273	309	
5	mieszkanie chronione	bd	bd	71	x	x	3	1	4	
6	mieszkanie wspomagane	bd	bd	356	x	x	17	32	49	
7	mieszkanie treningowe	bd	bd	563	x	x	39	54	93	
8	dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	800	645	766	-34	-4,44	101	41	142	
9	ośrodek interwencji kryzysowej	243	303	247	4	1,62	52	15	67	
10	specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie	66	78	125	59	47,20	3	1	4	
11	szpital, hospicjum, ZOL, inna placówka zdrowia	1 507	1 533	1064	-443	-41,64	12	83	95	
12	zakłady karny, areszt śledczy	1 718	1 529	1772	54	3,05	19	273	292	
13	izba wytrzeźwień, pogotowia socjalne	178	145	105	-73	-69,52	1	10	11	
14	instytucja zdrowia psychicznego/leczenia uzależnień	bd	bd	137	x	x	0	19	19	
15	ośrodek dla uchodźców	bd	bd	632	x	x	0	0	0	
16	inna placówka	2 706	2 540	2700	-6	-0,22	21	102	123	
17	pustostan, domki na działkach, altany działkowe	4 076	3 456	3774	-302	-8,00	48	220	268	
18	miejsca niemieszkalne: na ulicach, klatki schodowe, dworce PKP i PKS, altany śmietnikowe, piwnice itp.	2 432	2 551	2874	442	15,38	22	253	275	

3.7. Struktura osób bezdomnych wg miejsca zameldowania

Miejsce zameldowania nie jest jednoznaczne z miejscem pobytu osób bezdomnych. Często osoby takie nie są zameldowane miejscu, w którym aktualnie przebywają.

W województwie śląskim większość osób w kryzysie bezdomności nie posiada zameldowania na pobyt stały ale przebywa w gminie, gdzie takie zameldowanie posiadały – 52,8%. Jednocześnie 31,1% nie posiada zameldowania na pobyt stały i nie przebywa w gminie, w której były zameldowane ostatni raz.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych posiadająca/nie posiadająca zameldowanie:
 - tak, na pobyt stały w gminie obecnego pobytu: 432;
 - tak, poza gminą pobytu: 197;
 - nie, ostatnie zameldowanie było w gminie obecnego pobytu: 2 071;
 - nie, ostatnie zameldowanie było poza gminą obecnego pobytu: 1 220.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

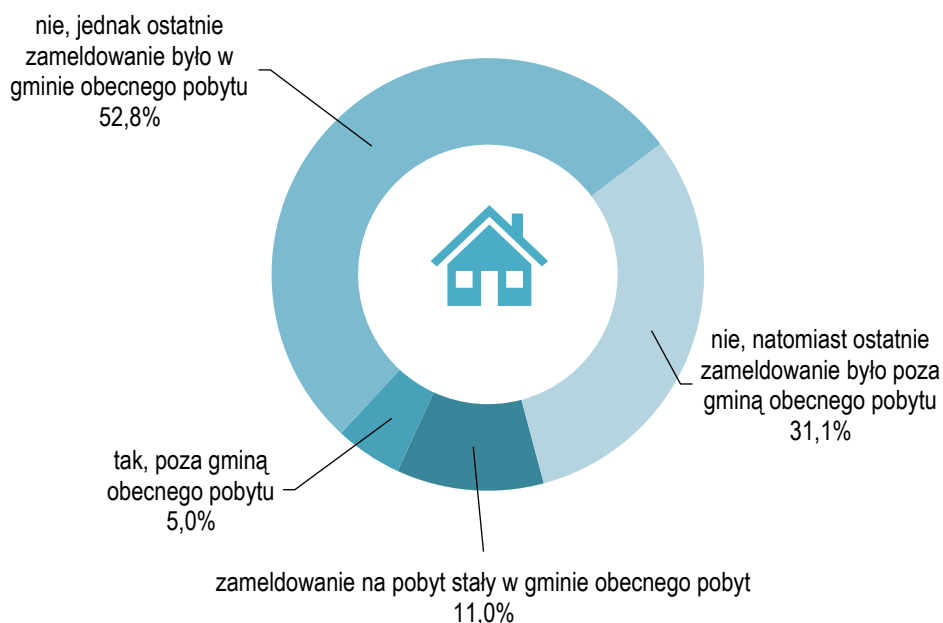
Odsetek osób bezdomnych posiadająca/nie posiadająca zameldowanie:

- nie, jednak ostatnie zameldowanie było w gminie obecnego pobytu
 - w województwie śląskim: 31,1;
 - w Polsce: 39,0;
 - najniższa wartość wśród województw – śląskie – 29,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 54,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 14.
- nie, natomiast ostatnie zameldowanie było poza gminą obecnego pobytu
 - w województwie śląskim: 52,8;
 - w Polsce: 40,5;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 27,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – śląskie – 52,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.
- zameldowanie na pobyt stały w gminie obecnego pobytu
 - w województwie śląskim: 11,0;
 - w Polsce: 10,0;
 - najniższa wartość wśród województw – opolskie – 3,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 19,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.
- tak, poza gminą obecnego pobytu
 - w województwie śląskim: 5,0;
 - w Polsce: 10,5;
 - najniższa wartość wśród województw – śląskie – 5,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – mazowieckie – 18,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 16.

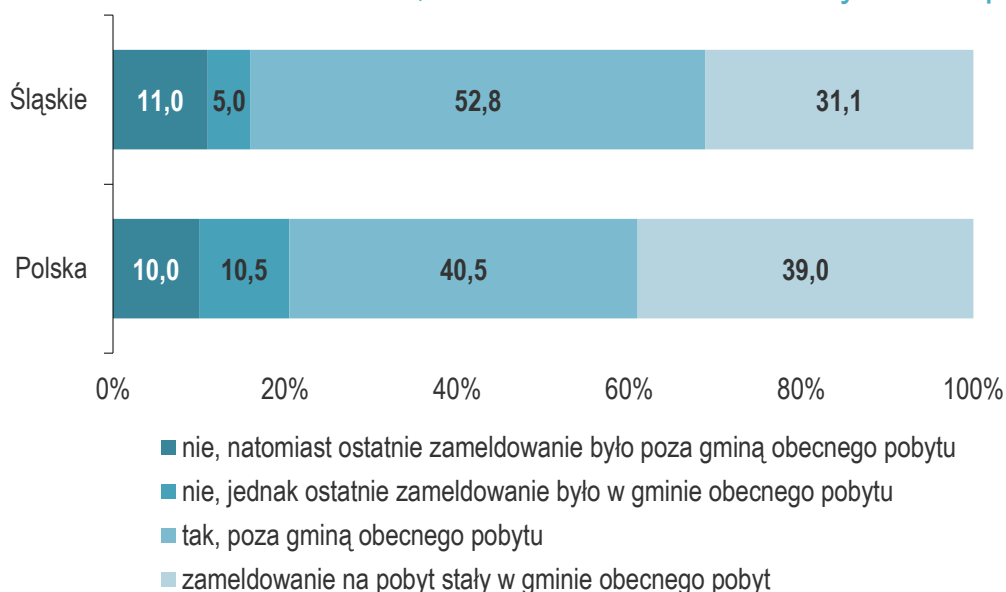
WNIOSKI

- W województwie śląskim jak również w całym kraju, większość osób bezdomnych nie posiada zameldowania na pobyt stały w miejscu obecnego pobytu.
- Województwo śląskie ma najmniejszy odsetek osób pozostających w kryzysie bezdomności, które posiadają meldunek poza gminą obecnego pobytu.

Struktura osób bezdomnych wg posiadania/nie posiadania meldunku, województwo śląskie w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Osoby bezdomne wg posiadania/nie posiadania meldunku, województwo śląskie i Polska w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Osoby bezdomne wg posiadania/nie posiadania meldunku, województwo śląskie i Polska w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Lp	Zameldowanie	Liczba osób bezdomnych	
		Śląskie	Polska
1	zameldowanie na pobyt stały w gminie obecnego pobytu	432	2 937
2	tak, poza gminą obecnego pobytu	197	3 111
3	nie, ostatnie zameldowanie było w gminie obecnego pobytu	2 071	11 956
4	nie, ostatnie zameldowanie było poza gminą obecnego pobytu	1 220	11 504

3.8. Przyczyny bezdomności

Bezdomność jest wynikiem złożonej kombinacji czynników społecznych, ekonomicznych, zdrowotnych i osobistych. W poniższym podrozdziale omówiono najczęściej wskazywane przez osoby doświadczające kryzysu bezdomności przyczyny ich sytuacji.

Do najczęściej wymienianych powodów należą: uzależnienie od alkoholu, eksmisja, wymeldowanie z mieszkania, konflikty rodzinne, rozpad związku, problemy zdrowotne, niepełnosprawność, zadłużenie, długotrwałe bezrobocie, uzależnienie od narkotyków, utrata rodzica lub opiekuna w dzieciństwie (w wyniku śmierci bądź odejścia), doświadczenie przemocy domowej, opuszczenie zakładu karnego, konflikty z prawem oraz przemoc spoza środowiska domowego. Każda z tych przyczyn może działać samodzielnie lub w połączeniu z innymi, znacząco utrudniając powrót do stabilnego życia.

Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną przyczynę bezdomności.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych wg przyczyn bezdomności:
 - uzależnienie od alkoholu: 1 317;
 - eksmisja, wymeldowanie z mieszkania: 1 124;
 - konflikt rodzinny: 983;
 - rozpad związku: 628;
 - bezrobocie, brak pracy, utrata pracy: 586;
 - zadłużenie: 542;
 - zły stan zdrowia, niepełnosprawność: 476;
 - konflikt z prawem: 247;
 - przemoc domowa: 216;
 - choroba/zaburzenia psychiczne inne niż uzależnienia: 203;
 - opuszczenie zakładu karnego: 172;
 - odejście/śmierć rodzica/opiekuna w dzieciństwie: 143;
 - uzależnienie od narkotyków: 142;
 - uzależnienie od hazardu: 40;
 - migracja/wyjazd na stałe do innego kraju: 37;
 - inna przemoc niż domowa: 11;
 - opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej: 10;
 - problemy wynikające z orientacji seksualnej: 9;
 - problemy wynikające ze zmiany wiary: 1;
 - inne pozostałe: 264.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Odsetek osób bezdomnych wskazujących przyczyny ich obecnej sytuacji życiowej:

- konflikt rodzinny
 - w województwie śląskim: 13,7;
 - w Polsce: 17,1;
 - najniższa wartość wśród województw – śląskie – 13,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 25,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 16.
- odejście/śmierć rodzica/opiekuna w dzieciństwie
 - w województwie śląskim: 2,0;
 - w Polsce: 2,3;
 - najniższa wartość wśród województw – opolskie, podkarpackie, świętokrzyskie – 1,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie, lubuskie – 3,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.
- przemoc domowa
 - w województwie śląskim: 3,0;
 - w Polsce: 2,9;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 1,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie – 4,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.
- rozpad związku
 - w województwie śląskim: 8,7;
 - w Polsce: 8,4;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 6,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie - 10,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.
- zadłużenie
 - w województwie śląskim: 7,5;
 - w Polsce: 6,0;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 4;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie – 8,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 2.
- bezrobocie, brak pracy, utrata pracy
 - w województwie śląskim: 8,2;
 - w Polsce: 7,5;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 5,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie - 11;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
- problemy wynikające z orientacji seksualnej
 - w województwie śląskim: 0,1;
 - w Polsce: 0,2;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 0,04;
 - najwyższa wartość wśród województw – łódzkie – 0,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.

- zły stan zdrowia, niepełnosprawność
 - w województwie śląskim: 6,6;
 - w Polsce: 6,9;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 3,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 9,6
 - pozycja województwa śląskiego: 10.

- uzależnienie od alkoholu
 - w województwie śląskim: 18,3;
 - w Polsce: 18,5;
 - najniższa wartość wśród województw – opolskie – 15,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 22,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.

- uzależnienie od narkotyków
 - w województwie śląskim: 1,9;
 - w Polsce: 1,8
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie – 1,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – dolnośląskie – 2,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.

- uzależnienie od hazardu
 - w województwie śląskim: 0,6;
 - w Polsce: 0,5;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie, lubelskie, opolskie, warmińsko-mazurskie – 0,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 1,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.

- migracja/wyjazd na stałe do innego kraju
 - w województwie śląskim: 0,5;
 - w Polsce: 1,7;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 0,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie - 8;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

- choroba/zaburzenia psychiczne inne niż uzależnienia
 - w województwie śląskim: 2,8;
 - w Polsce: 2,5;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie, lubelskie – 1,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – dolnośląskie – 3,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.

- opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej
 - w województwie śląskim: 0,5;
 - w Polsce: 0,5;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 0,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 0,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.

- opuszczenie zakładu karnego
 - w województwie śląskim: 2,4;
 - w Polsce: 2,7
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 2,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 3,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

- konflikt z prawem
 - w województwie śląskim: 3,4;
 - w Polsce: 3,4;
 - najniższa wartość wśród województw – mazowieckie – 1,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 5,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.

- inna przemoc niż domowa
 - w województwie śląskim: 0,2;
 - w Polsce: 0,3;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie – 0,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – mazowieckie – 0,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.

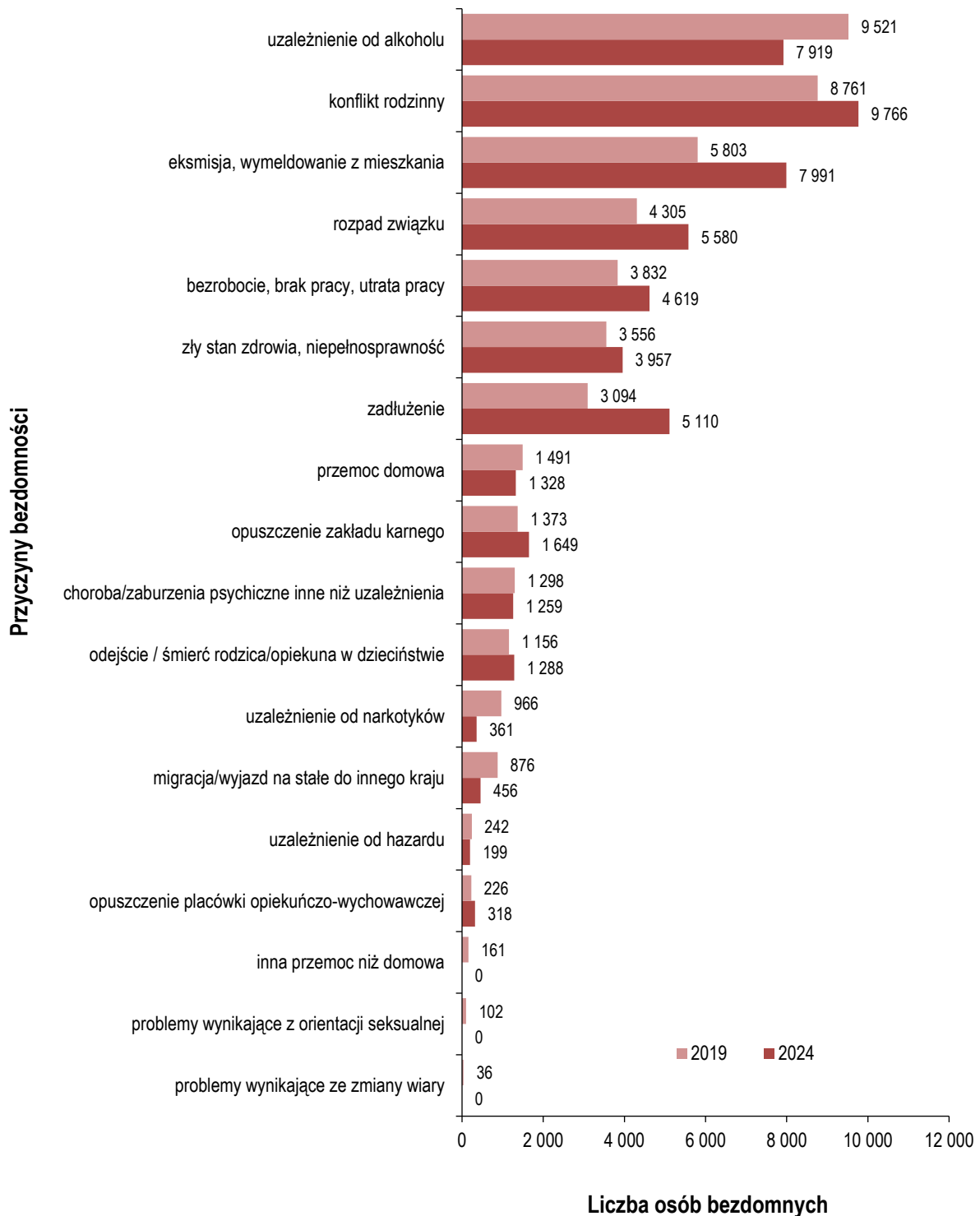
- problemy wynikające ze zmiany wiary
 - w województwie śląskim: 0,0;
 - w Polsce: 0,1;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie, mazowieckie, opolskie, śląskie, świętokrzyskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie – 0,00;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie – 0,25;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

- inne
 - w województwie śląskim: 3,7;
 - w Polsce: 5,3;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 3,04;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 10,3;
 - pozycja województwa śląskiego: 14.

WNIOSKI

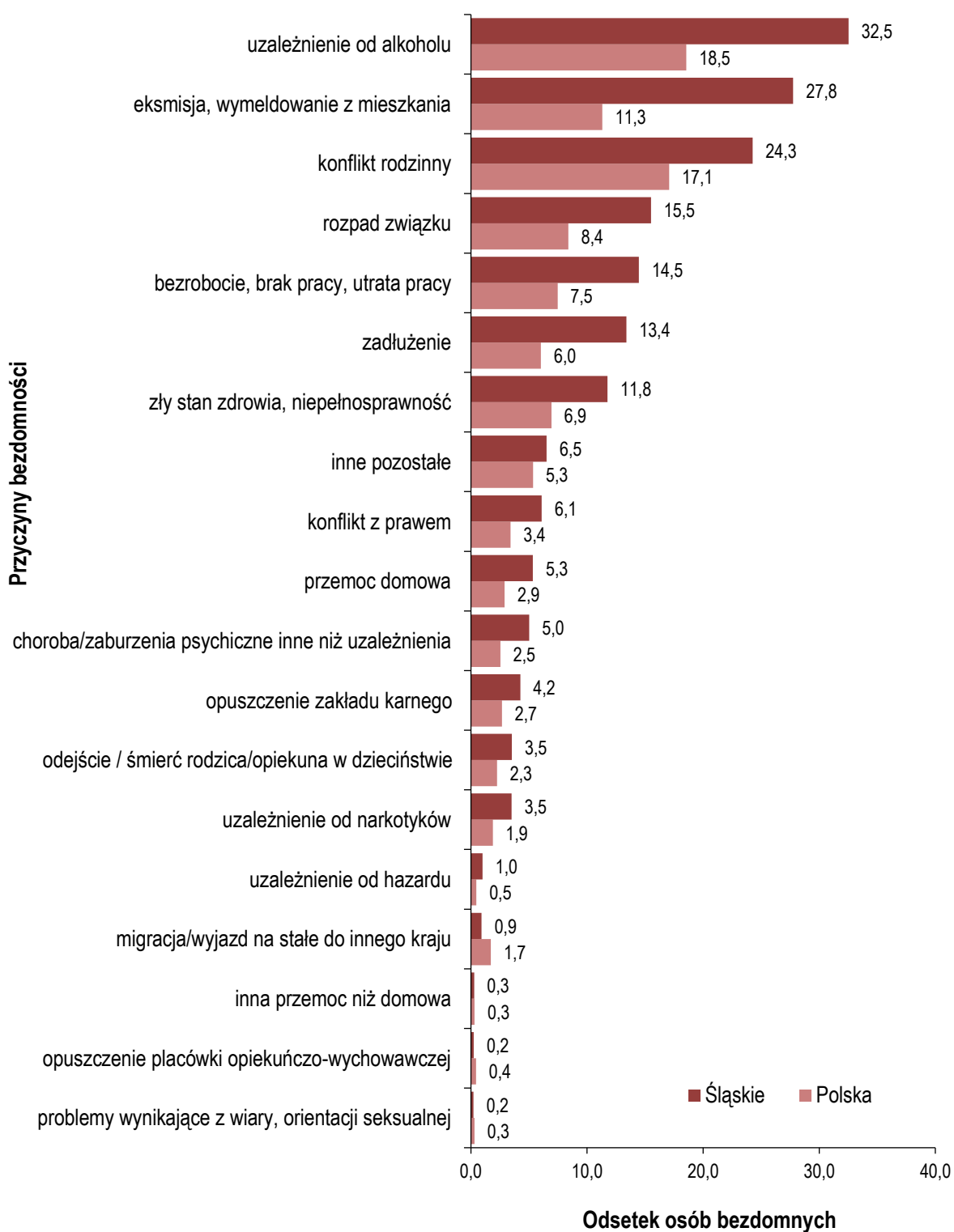
- Główną przyczyną bezdomności w województwie śląskim jest uzależnienie od alkoholu (32,5% osób bezdomnych);
- Na przestrzeni ostatnich pięciu lat zdecydowanie wzrosła liczba osób pozostająca w kryzysie bezdomności z powodu zadłużeń oraz eksmisji.
- Województwie śląskim w porównaniu do średniej krajowej zanotowano większy odsetek osób pozostających w bezdomności z przyczyn takich jak uzależnienie od alkoholu, eksmisje, wymeldowania z mieszkania.

Przyczyny bezdomności wskazywane* przez osoby bezdomne, Polska w latach 2019, 2024, stan w momencie dokonywania spisów.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną przyczynę bezdomności.

Przyczyny bezdomności wskazywane* przez osoby bezdomne w Polsce i województwie śląskim w 2024 roku (w %).



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną przyczynę bezdomności.

Przyczyny bezdomności wskazywane* przez osoby bezdomne w Polsce i województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisów.

Przyczyny bezdomności	Polska					Śląskie 2024	
	lata			zmiana w latach 2019-2024			
	2017	2019	2024	n	%	n	%
konflikt rodzinny	12 156	9 766	8 761	-1 005	-10,3	983	24,3
odejście / śmierć rodzica/opiekuna w dzieciństwie	-	1 288	1 156	-132	-10,2	143	3,5
przemoc domowa	1 462	1 328	1 491	163	12,3	216	5,3
rozpad związku	-	5 580	4 305	-1 275	-22,8	628	15,5
zadłużenie	3 353	5 110	3 094	-2 016	-39,5	542	13,4
bezrobocie, brak pracy, utrata pracy	5 778	4 619	3 832	-787	-17,0	586	14,5
problemy wynikające z orientacji seksualnej	bd	bd	102	x	x	9	0,2
zły stan zdrowia, niepełnosprawność	4 766	3 957	3 556	-401	-10,1	476	11,8
eksmisja, wymeldowanie z mieszkania	15 033	7 991	5 803	-2 188	-27,4	1 124	27,8
uzależnienie od alkoholu	bd	7 919	9 521	x	x	1 317	32,5
uzależnienie od narkotyków	bd	361	966	x	x	142	3,5
uzależnienie od hazardu	bd	199	242	x	x	40	1,0
migracja/wyjazd na stałe do innego kraju	bd	456	876	x	x	37	0,9
choroba/zaburzenia psychiczne inne niż uzależnienia	bd	1 259	1 298	x	x	203	5,0
opuszczenie placówki opiekuńczo-wychowawczej	400	318	226	-92	-28,9	10	0,2
opuszczenie zakładu karnego	2 035	1 649	1 373	-276	-16,7	172	4,2
konflikt z prawem	bd	bd	1 754	1 754	x	247	6,1
inna przemoc niż domowa	bd	bd	161	161	x	11	0,3
problemy wynikające ze zmiany wiary	bd	bd	36	36	x	1	0,0
inne pozostałe	bd	bd	2 746	2 746	x	264	6,5

* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną przyczynę bezdomności.

3.9. Struktura osób bezdomnych wg stanu cywilnego

Istnieją pewne trudności i wyzwania związane z ustaleniem i zmianą stanu cywilnego osób bezdomnych. Osoby takie często borykają się z problemami związanymi z brakiem dokumentów, takich jak dowód osobisty czy akt urodzenia. Może to utrudniać aktualizację stanu cywilnego, np. w przypadku zawarcia małżeństwa lub rozwodu. W przypadku utraty dokumentów przez osoby bezdomne możliwe jest ich odzyskanie, choć proces ten bywa czasochłonny i wymaga wsparcia prawnego i/lub administracyjnego.

W badaniu przeprowadzonym w 2024 roku najczęściej deklarowanym stanem cywilnym był kawaler/panna, natomiast najrzadziej wskazywano separację.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych wg stanu cywilnego:
 - kawaler/panna: 1 732;
 - rozwiedziony/rozwiedziona: 1 400;
 - wdowiec/wdowa: 275;
 - żonaty/zamężna: 225;
 - w wolnym związku: 58;
 - w separacji: 48;
 - trudno powiedzieć: 42.

Śląskie na tle kraju w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

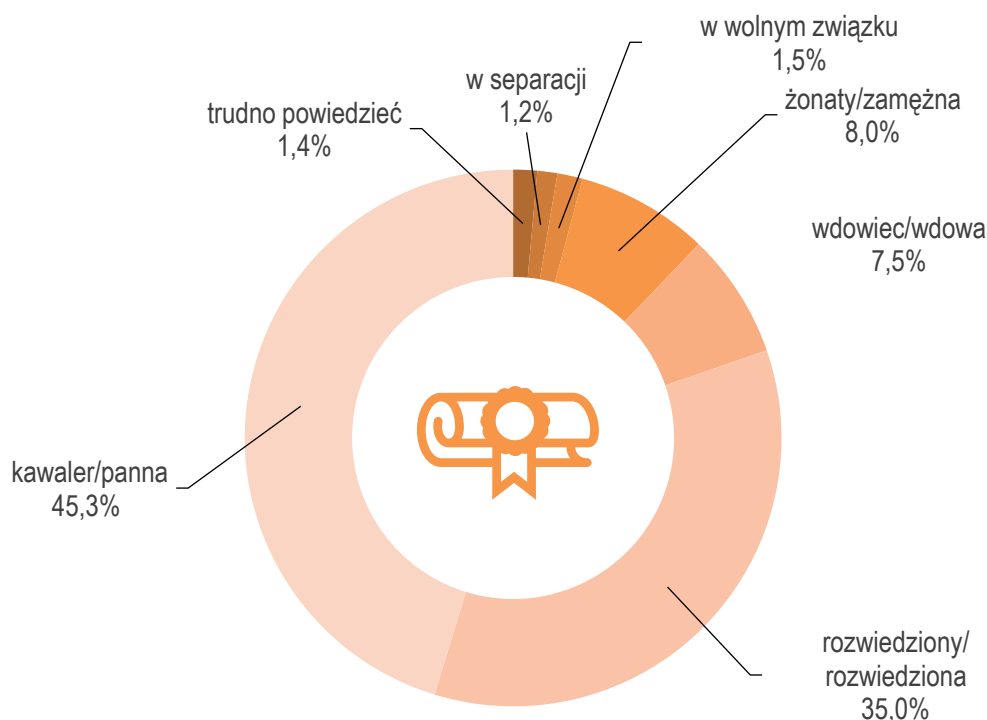
- Odsetek osób bezdomnych wg stanu cywilnego:
 - kawaler/panna:
 - w województwie śląskim: 45,8;
 - w Polsce: 45,3;
 - najniższa wartość wśród województw – mazowieckie – 40,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – zachodniopomorskie 50,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.
 - żonaty/zamężna:
 - w województwie śląskim: 6,0;
 - w Polsce: 8,0;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie – 4,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie -13,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.
 - rozwiedziony/rozwiedziona:
 - w województwie śląskim: 37,0;
 - w Polsce: 35,0;
 - najniższa wartość wśród województw – pomorskie – 29,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 39,0;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
 - wdowiec/wdowa:
 - w województwie śląskim: 7,3;
 - w Polsce: 7,6;

- najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 6,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – łódzkie – 9,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
- w wolnym związku:
 - w województwie śląskim: 1,5;
 - w Polsce: 1,5;
 - najniższa wartość wśród województw – dolnośląskie – 0,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – mazowieckie 3,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.
- w separacji:
 - w województwie śląskim: 1,3;
 - w Polsce: 1,2;
 - najniższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie – 0,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – opolskie – 2,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 2.
- trudno powiedzieć:
 - w województwie śląskim: 1,1;
 - w Polsce: 1,4;
 - najniższa wartość wśród województw – warmińsko-mazurskie 0,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie 4,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.

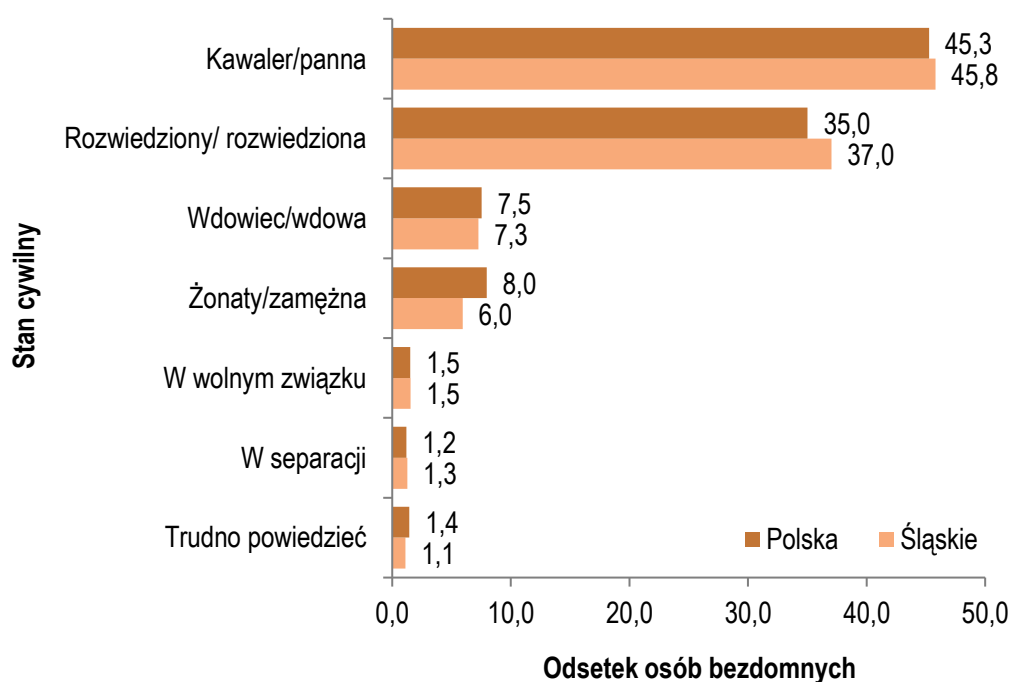
WNIOSKI

- W województwie śląskim jak również w całym kraju, większość osób bezdomnych wskazała, iż nie są w związku małżeńskim (kawaler/panna) – 45,8% lub są rozwiedzeni – 37,0%.
- Najbardziej wskazywane były odpowiedzi, w których trudno było określić stan cywilny przez osoby bezdomne.

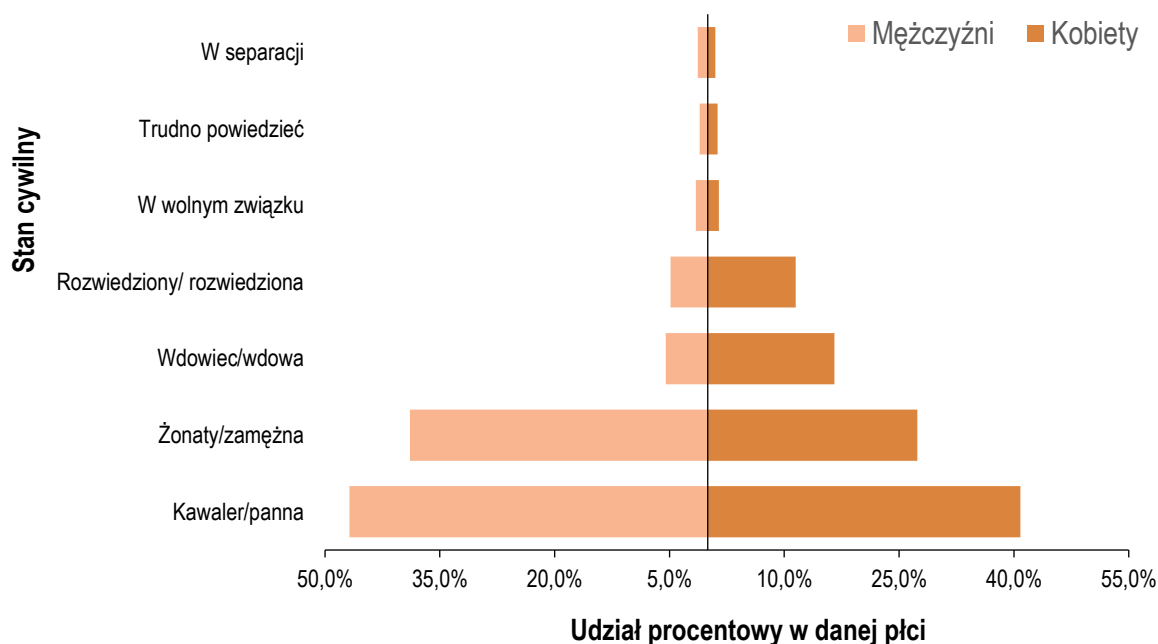
Struktura osób bezdomnych wg stanu cywilnego, województwo śląskie w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Stan cywilny osób bezdomnych, województwo śląskie i Polska w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu (w %).



Stan cywilny osób bezdomnych z podziałem na płeć w województwie śląskim w 2024 r., stan w momencie dokonywania spisu (w %).



3.10. Struktura osób bezdomnych wg źródeł dochodu

Osoby bezdomne, pomimo trudnej sytuacji życiowej, często podejmują wysiłki, by znaleźć źródła dochodu pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Dostęp do stabilnego i legalnego zatrudnienia bywa dla nich znacznie utrudniony, dlatego ich dochody często pochodzą z różnych, niekiedy niestandardowych źródeł. Do najczęstszych należą: zasiłki z pomocy społecznej, praca wykonywana "na czarno" oraz zbieractwo.

badane osoby mogły wskazać więcej niż jedno źródło dochodu.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych wg posiadanych źródeł dochodu:
 - zasiłek z pomocy społecznej: 1 553;
 - renta/emerytura: 625;
 - brak dochodu: 528;
 - praca na czarno: 379;
 - zbieractwo: 369;
 - zatrudnienie: 295;
 - świadczenia z ZUS: 275;
 - żebractwo: 136;
 - alimenty: 56;
 - praca chroniona/zatrudnienie wspierane: 53;
 - inne: 140.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Odsetek osób bezdomnych wg posiadanych źródeł dochodu:
 - zasiłek z pomocy społecznej:
 - w województwie śląskim: 35,2;
 - w Polsce: 33,1;
 - najniższa wartość wśród województw – dolnośląskie – 28,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – małopolskie – 44,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
 - renta/emerytura:
 - w województwie śląskim: 14,2;
 - w Polsce: 16,3;
 - najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 11,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 24,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.
 - nie posiadają dochodu:
 - w województwie śląskim: 12,0;
 - w Polsce: 14,6;
 - najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 8,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – wielkopolskie – 20,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.
 - praca na czarno:
 - w województwie śląskim: 8,6;
 - w Polsce: 8,6;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 5,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie – 12,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.
 - zbieractwo:
 - w województwie śląskim: 8,4;
 - w Polsce: 7,1;
 - najniższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 3,9;
 - najwyższa wartość wśród województw – mazowieckie – 8,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.
 - zatrudnienie:
 - w województwie śląskim: 6,7;
 - w Polsce: 6,1;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 2,6;
 - najwyższa wartość wśród województw – dolnośląskie, podlaskie – 8,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.
 - żebractwo:
 - w województwie śląskim: 6,7;
 - w Polsce: 6,1;
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie – 2,6;
 - najwyższa wartość wśród województw – małopolskie – 6,3;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

- świadczenie z ZUS:
 - w województwie śląskim: 6,2;
 - w Polsce: 5,1;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 2,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – pomorskie – 7,0;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.

- alimenty:
 - w województwie śląskim: 1,3;
 - w Polsce: 0,9;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 0,3;
 - najwyższa wartość wśród województw – opolskie – 2,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.

- praca chroniona/zatrudnienie wspierane:
 - w województwie śląskim: 1,2;
 - w Polsce: 0,8;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 0,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – wielkopolskie – 2,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.

- inne:
 - w województwie śląskim: 3,2;
 - w Polsce: 3,8;
 - najniższa wartość wśród województw – małopolskie – 2,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – podkarpackie – 6,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 13.

WNIOSKI

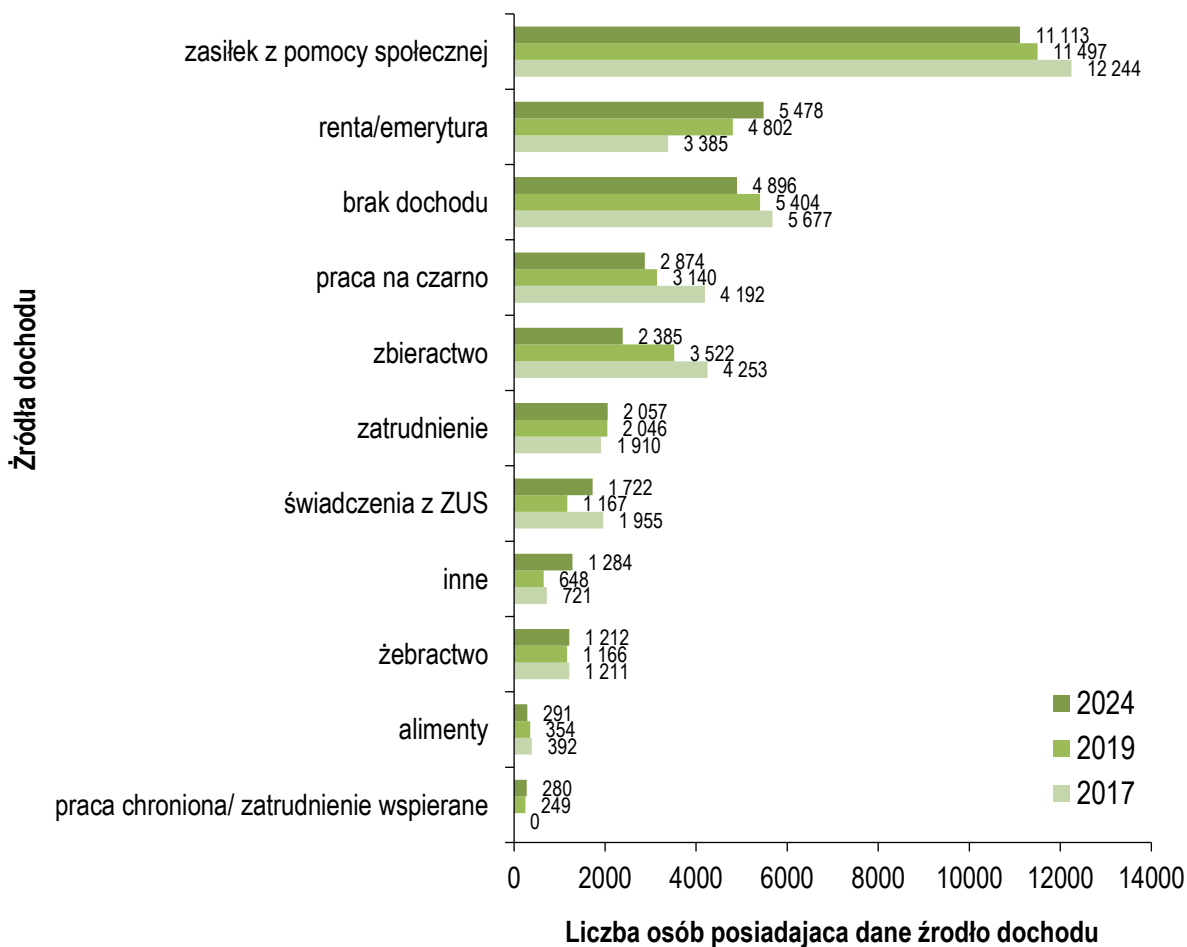
- Zasiłek z pomocy społecznej jest najczęstszym źródłem dochodu osób bezdomnych w województwie śląskim (35% przypadków).
- W województwie śląskim najmniej osób deklaruje uzyskiwanie dochodów z pracy w zakładzie chronionym.
- Na przestrzeni 5 lat prawie o połowę zmniejszyła się deklarowana liczba osób uzyskująca dochody ze zbieractwa.
- Najczęstsze źródła dochodu: zasiłek z pomocy społecznej 35,2%, renta/emerytura –14,2%
- Najrzadsze źródła dochodu: praca chroniona/zatrudnienie wspierane – 1,2%, alimenty – 1,3%
- Dynamika liczebności w latach 2017-2024 na terenie kraju:
 - źródła dochodu, które zanotowały wzrosty w liczebności osób z nich korzystających: zatrudnienie, renta/emerytura;
 - źródła dochodu, które zanotowały spadki w liczebności osób z nich korzystających: praca na czarno, zasiłek z pomocy społecznej.

Źródła dochodu osób bezdomnych w województwie śląskim w 2024, stan w momencie dokonywania spisu*.



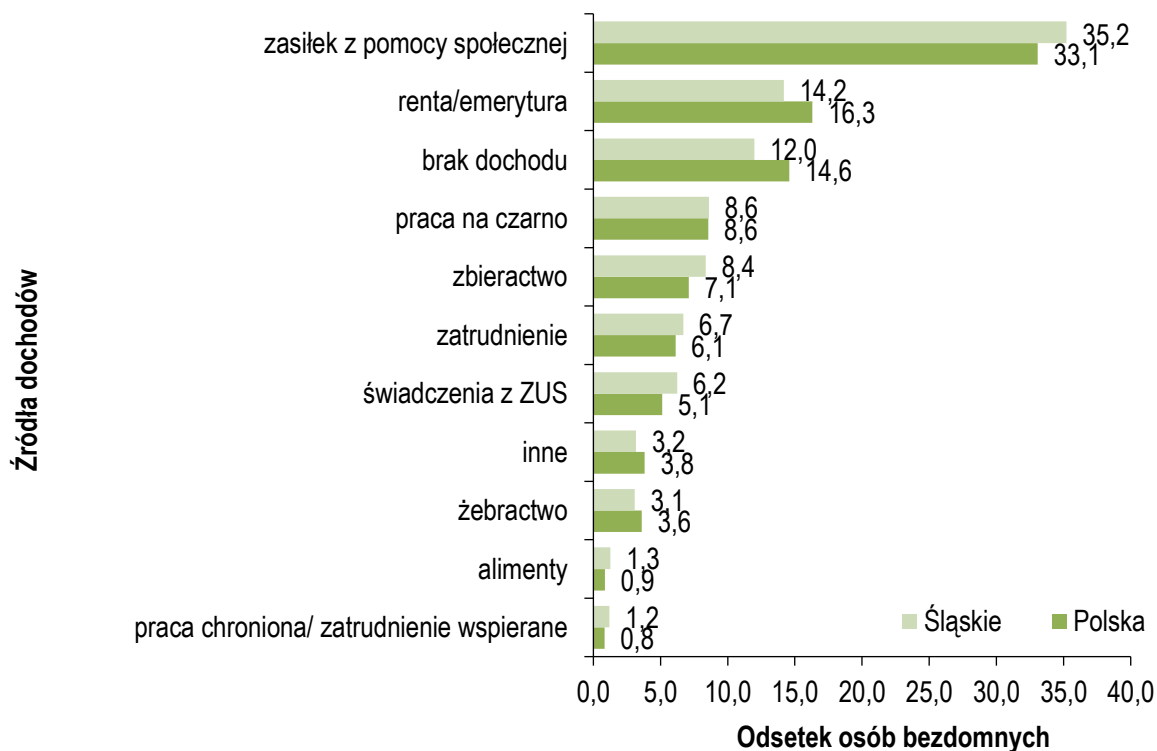
* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedno źródło dochodu.

Źródła dochodu osób bezdomnych w Polsce w latach 2017, 2019 i 2024, stan w momencie dokonywania spisów*.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedno źródło dochodu.

Odsetki osób bezdomnych uzyskujących dochody z poszczególnych źródeł w województwie śląskim i w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu*.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedno źródło dochodu.

Osoby bezdomne wg źródeł dochodów z poszczególnych źródeł w latach 2017, 2019 i 2024, stan w momencie dokonywania spisów*.

Źródła dochodu	Polska					Śląskie 2024	
	lata			zmiana w latach 2019-2024		n	%
	2017	2019	2024	n	%		
zatrudnienie	1 910	2 046	2 057	11	0,53	295	6,7
praca na czarno	4 192	3 140	2 874	-266	-9,26	379	8,6
praca chroniona/zatrudnienie wspierane	bd	249	280	x	x	53	1,2
zbiactwo	4 253	3 522	2 385	-1137	-47,67	369	8,4
zasilek z pomocy społecznej	12 244	11 497	11 113	-384	-3,46	1 553	35,2
świadczenia z ZUS	1 955	1 167	1 722	555	32,23	275	6,2
żebractwo	1 211	1 166	1 212	46	3,80	136	3,1
alimenty	392	354	291	-63	-21,65	56	1,3
renta/emerytura	3 385	4 802	5 478	676	12,34	625	14,2
brak dochodu	5 677	5 404	4 896	-508	-10,38	528	12,0
inne	721	648	1 284	636	49,53	140	3,2

* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedno źródło dochodu.

3.11. Struktura osób bezdomnych wg obywatelstwa

Wśród osób bezdomnych w województwie śląskim zdecydowanie dominują osoby narodowości polskiej, choć coraz częściej w statystykach pojawiają się także obywatele innych krajów, głównie z Europy Wschodniej, takich jak Ukraina. Wynika to z rosnącej liczby imigrantów przybywających do Polski w poszukiwaniu pracy, którzy w wyniku trudnych warunków ekonomicznych, braku stałego zatrudnienia, problemów zdrowotnych, problemów z dostępem do rynku mieszkaniowego itp. popadają w bezdomność.

Podczas *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych w 2024 r.* na pytanie o obywatelstwo odpowiedziało 3 920 osób, tj. 96,8%. Powyższa kwestia nie była analizowana w poprzednich latach.

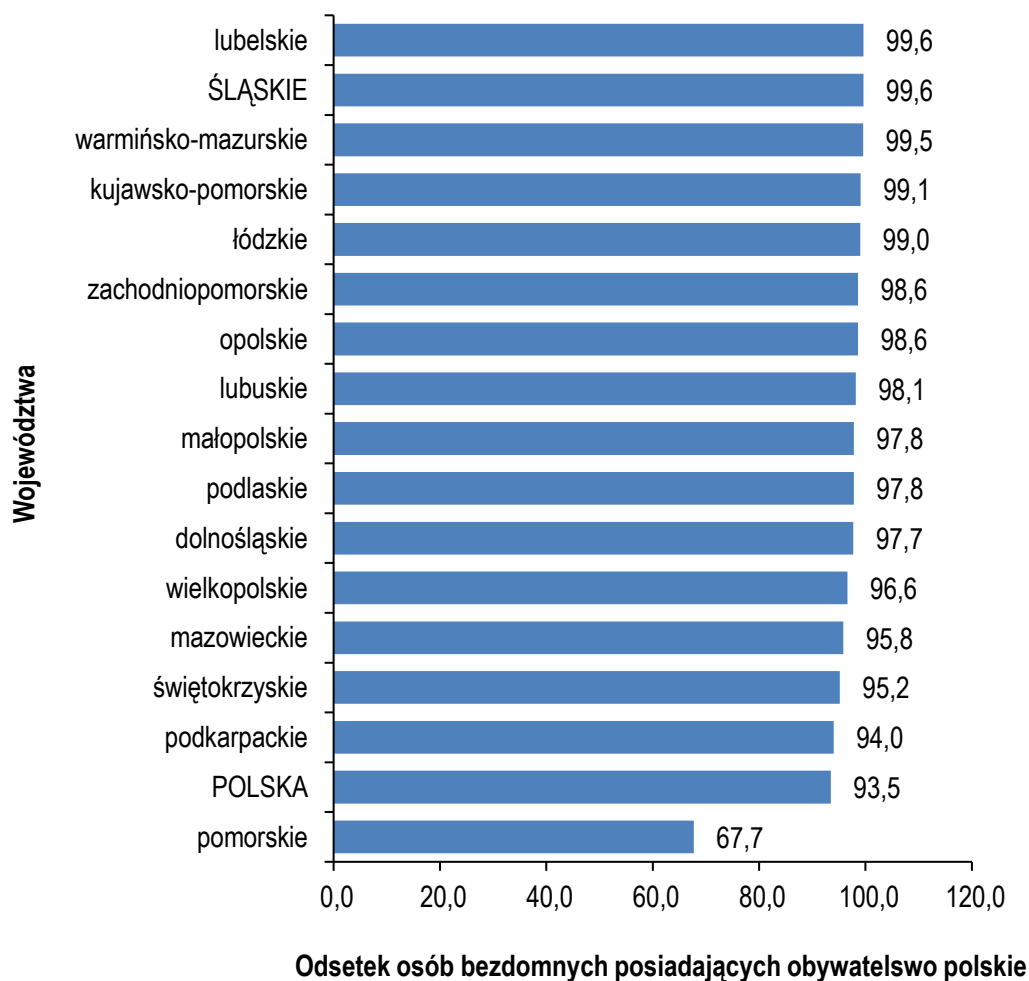
Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych wg posiadanego obywatelstwa:
 - Polskie 3 905;
 - Ukraińskie 9;
 - inne z Europy (wyłączając Ukrainę); 5;
 - inne z Azji: 1;
 - inne z Afryki: 0;
- Odsetek osób bezdomnych wg posiadanego obywatelstwa:
 - polskie: 99,62;
 - ukraińskie: 0,23;
 - inne z Europy (wyłączając Ukrainę); 0,13;
 - inne z Azji: 0,03;
 - inne z Afryki: 0,00.

WNIOSKI

- Wśród osób bezdomnych w województwie śląskim zdecydowanie dominują osoby polskiego pochodzenia jednakże pojawiają się również osoby bezdomne z zagranicznym obywatelstwem np. z obszarów Europy Wschodniej.
- Województwo śląskie, wraz z lubelskim, cechuje się najwyższym udziałem osób bezdomnych wskazujących obywatelstwo polskie.

Obywatelstwo polskie osób bezdomnych w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



Obywatelstwo osób bezdomnych w województwie śląskim i w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Obywatelstwo	Śląskie (%)	Polska (%)
polskie	99,62	93,48
ukraińskie	0,23	5,85
inne z Europy (wyłączając Ukrainę)	0,13	0,42
inne z Azji	0,03	0,07
inne z Afryki	0,00	0,03
inne pozostałe lub brak	0,00	0,15

3.12. Formy pomocy świadczone osobom bezdomnym

Pomoc osobom bezdomnym obejmuje szeroki zakres działań, mających na celu wsparcie w powrocie do stabilnego życia, poprawę warunków bytowych oraz reintegrację społeczną. W zależności od potrzeb osób bezdomnych i fazy kryzysu bezdomności pomoc może mieć charakter doraźny lub długoterminowy, socjalny i/lub psychologiczny.

Poniżej przedstawione są formy wsparcia, z których korzystają osoby bezdomne w województwie śląskim zgodnie z wynikami *Ogólnopolskiego badania liczby osób bezdomnych w 2024 roku*. Wśród nich można wymienić w szczególności: wsparcie finansowe, posiłek, odzież, schronienie, terapię uzależnień oraz opiekę zdrowotną.

Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną formę pomocy, z której korzystały.

Sytuacja w 2024 roku, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych korzystających z poszczególnych form pomocy:
 - schronienie: 2 631;
 - posiłek: 2 002;
 - wsparcie finansowe: 1 348;
 - odzież: 1 331;
 - opieka zdrowotna: 870;
 - terapia uzależnień: 254;
 - inna pomoc: 130;
 - nie korzysta: 474.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku

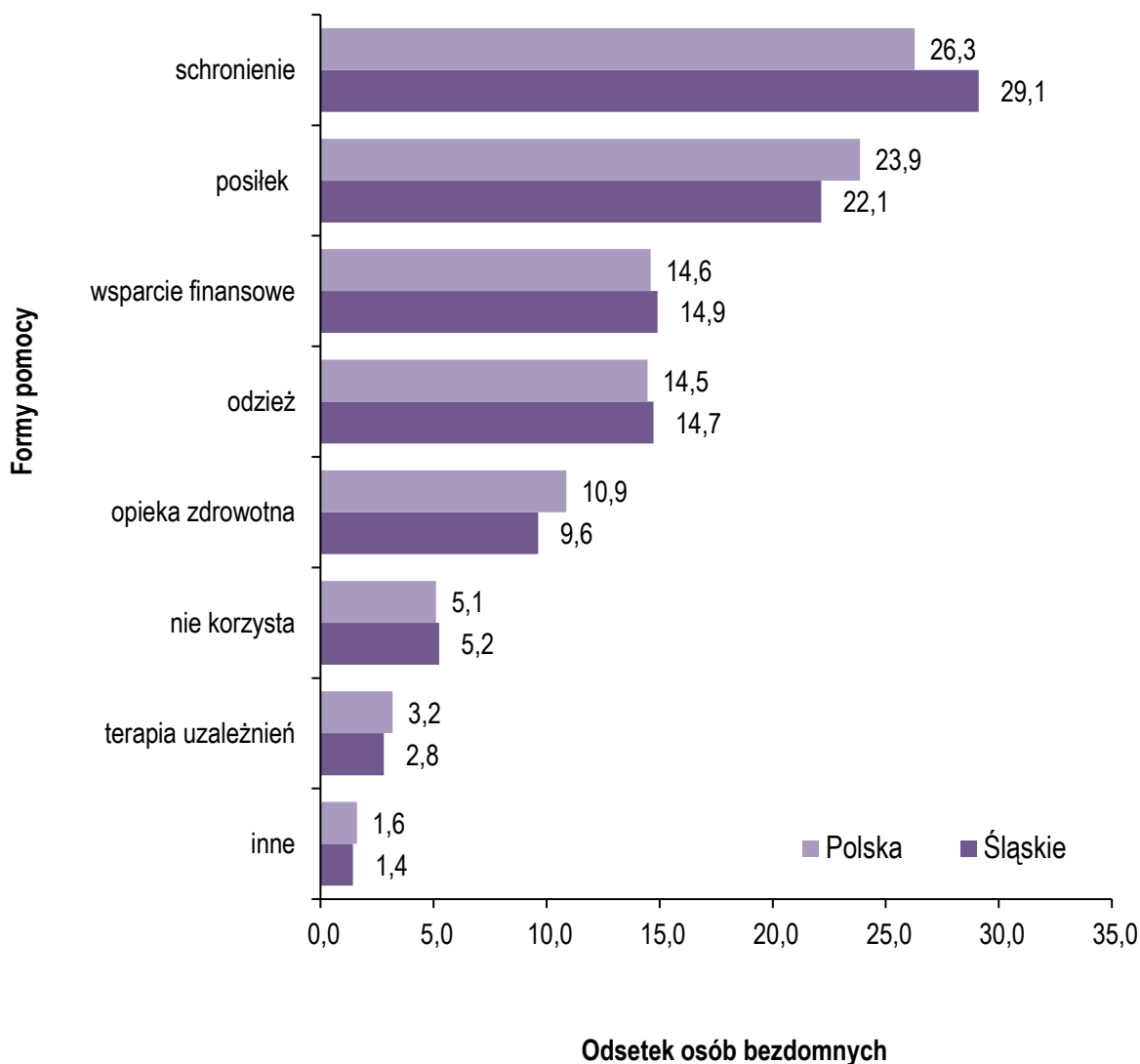
- Odsetek osób korzystających z poszczególnych form pomocy:
 - schronienie:
 - w województwie śląskim: 29,1;
 - w Polsce: 26,3;
 - najniższa wartość wśród województw – zachodnio-pomorskie – 22,8;
 - najwyższa wartość wśród województw – śląskie – 29,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 1.
 - posiłek:
 - w województwie śląskim: 22,1;
 - w Polsce: 23,9;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie - 19,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – podkarpackie – 28,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 14.
 - wsparcie finansowe:
 - w województwie śląskim: 14,9;
 - w Polsce: 14,6;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie, podlaskie – 11,9;

- najwyższa wartość wśród województw – małopolskie – 22,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.
- odzież:
 - w województwie śląskim: 14,7;
 - w Polsce: 14,5;
 - najniższa wartość wśród województw – lubuskie – 9,1;
 - najwyższa wartość wśród województw – podlaskie – 18,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.
- opieka zdrowotna:
 - w województwie śląskim: 9,6;
 - w Polsce: 10,9;
 - najniższa wartość wśród województw – łódzkie - 7,6;
 - najwyższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 14,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.
- terapia uzależnień:
 - w województwie śląskim: 2,8;
 - w Polsce: 3,2;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 1,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie, łódzkie – 4,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 9.
- inne:
 - w województwie śląskim: 1,4;
 - w Polsce: 1,6;
 - najniższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 0,6;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie – 2,8;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.
- nie korzysta:
 - w województwie śląskim: 5,2;
 - w Polsce: 5,1;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 2,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie – 9,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 7.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

- Ponad 5% osób bezdomnych nie korzysta z pomocy instytucji w codziennym funkcjonowaniu.
- Najczęściej udzielaną pomocą jest w wsparcie w postaci schronienia i posiłku.
- Najbardziej udzielana jest pomoc w formie terapii uzależnień.
- W województwie śląskim więcej osób, w porównaniu do średniej krajowej, korzysta z pomocy w formie udzielenia schronienia, natomiast mniej w formie terapii uzależnień.

Odsetki osób bezdomnych korzystające* z poszczególnych form pomocy, w województwie śląskim i w Polsce w 2024 r., stan w momencie dokonywania spisu.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną formę pomocy, z której korzystały.

3.13. Pomoc oczekiwana przez osoby bezdomne

W poniższym podrozdziale przedstawiono formy pomocy oczekiwane przez osoby bezdomne. Najczęściej wskazywana była pomoc w uzyskaniu mieszkania, schronienia, pomoc w formie finansowej oraz pomoc żywnościowa. Wiele osób oczekuje również pomocy w formie możliwości dostępu do łaźni oraz pomocy w znalezieniu pracy. Najrzadziej oczekiwanymi przez osoby w kryzysie bezdomności formami pomocy były: terapia uzależnień, wsparcie psychologiczne oraz pomoc w znalezieniu pracy. Podczas przeprowadzanego badania ponad 5% badanych nie korzystała z pomocy instytucji i takiej pomocy nie oczekiwała.

Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną oczekiwaną formę pomocy.

Sytuacja w 2024, województwo śląskie, stan w momencie dokonywania spisu.

- Liczba osób bezdomnych wg oczekiwanych formy pomocy:
 - mieszkaniowa: 1 612;
 - schronienie: 1 508;
 - finansowa: 1 179;
 - żywnościowa: 1 130;
 - zdrowotna: 817;
 - higieniczna: 531;
 - pomoc w znalezieniu pracy: 335;
 - wsparcie psychologiczne: 306;
 - terapia uzależnień: 255;
 - pomoc prawna: 255;
 - nie oczekuje pomocy: 457.

Śląskie na tle kraju wg stanu w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

- Odsetek osób bezdomnych wg oczekiwanych formy pomocy:
 - wsparcie psychologiczne:
 - w województwie śląskim: 3,7;
 - w Polsce: 3,0;
 - najniższa wartość wśród województw – kujawsko-pomorskie – 1,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – wielkopolskie – 4,4;
 - pozycja województwa śląskiego: 3.
 - mieszkaniowe:
 - w województwie śląskim: 19,3;
 - w Polsce: 18,1
 - najniższa wartość wśród województw – łódzkie – 14,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie - 22,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.
 - terapia uzależnień :
 - w województwie śląskim: 3,1;
 - w Polsce: 2,6;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie - 1,5;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubuskie - 3,9;
 - pozycja województwa śląskiego: 4.

- higieniczne
 - w województwie śląskim: 6,4;
 - w Polsce: 5,4;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 9,6;
 - najwyższa wartość wśród województw – podkarpackie – 2,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 5.

- schronienie:
 - w województwie śląskim: 18,0;
 - w Polsce: 17,2;
 - najniższa wartość wśród województw – zachodnio-pomorskie – 13,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – lubelskie – 20,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 6.

- pomoc w znalezieniu pracy:
 - w województwie śląskim: 4,0;
 - w Polsce: 4,1;
 - najniższa wartość wśród województw – świętokrzyskie – 2,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – podkarpackie – 5,7;
 - pozycja województwa śląskiego: 8.

- finansowa:
 - w województwie śląskim: 14,1;
 - w Polsce: 15,3;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 12,0;
 - najwyższa wartość wśród województw – zachodniopomorskie – 18,6;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

- zdrowotna:
 - w województwie śląskim: 9,8;
 - w Polsce: 10,3;
 - najniższa wartość wśród województw – lubelskie – 7,4;
 - najwyższa wartość wśród województw – podkarpackie – 14,2;
 - pozycja województwa śląskiego: 11.

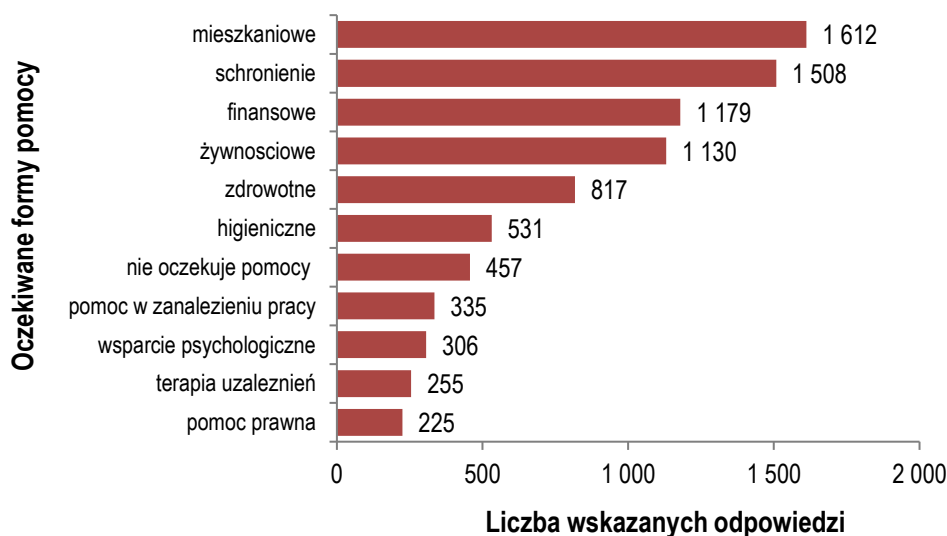
- żywnościowa:
 - w województwie śląskim: 13,5;
 - w Polsce: 15,1;
 - najniższa wartość wśród województw – podkarpackie – 12,2;
 - najwyższa wartość wśród województw – kujawsko pomorskie – 18,1;
 - pozycja województwa śląskiego: 12.

- nie oczekuje pomocy:
 - w województwie śląskim: 5,5;
 - w Polsce: 6,6;
 - najniższa wartość wśród województw – podlaskie – 3,7;
 - najwyższa wartość wśród województw – wielkopolskie – 12,5;
 - pozycja województwa śląskiego: 10.

WNIOSKI

- W województwie śląskim, w porównaniu do średniej krajowej, większy odsetek osób w kryzysie bezdomności oczekuje pomocy w formie schronienia lub mieszkania, natomiast mniejszy odsetek oczekuje pomocy żywnościowej, zdrowotnej, a także częściej deklaruje brak potrzeby jakiegokolwiek pomocy.
- Najbardziej oczekiwanymi formami pomocy są terapia uzależnień, porady prawne oraz wsparcie psychologiczne.

Formy pomocy oczekiwane* przez osoby bezdomne w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną oczekiwaną formę pomocy.

Odsetek osób bezdomnych wg wskazań oczekiwanych* form pomocy w województwie śląskim oraz w Polsce w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.



* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną oczekiwaną formę pomocy.

Osoby bezdomne wg wskazań* oczekiwanych form pomocy w województwie śląskim w 2024 roku, stan w momencie dokonywania spisu.

Oczekiwana forma pomocy	Śląskie		Polska	
	n	%	n	%
pomoc prawna	225	2,7	1 338	2,3
terapia uzależnień	255	3,1	1 511	2,6
wsparcie psychologiczne	306	3,7	1 767	3,0
pomoc w znalezieniu pracy	335	4,0	2 427	4,1
nie oczekuje pomocy	457	5,5	3 889	6,6
higieniczne	531	6,4	3 179	5,4
zdrowotne	817	9,8	6 070	10,3
żywnościowa	1 130	13,5	8 895	15,1
finansowa	1 179	14,1	8 964	15,3
schronienie	1 508	18,0	10 119	17,2
mieszkaniowa	1 612	19,3	10 611	18,1

* Badane osoby mogły wskazać więcej niż jedną oczekiwaną formę pomocy.